

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatljino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

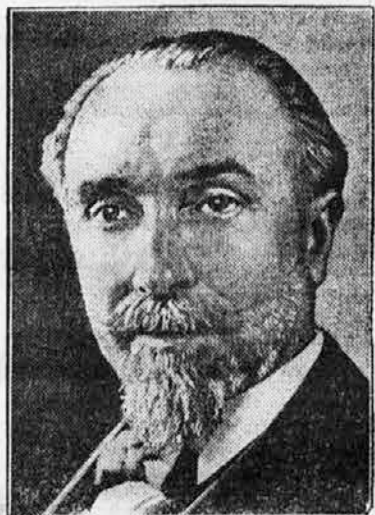
Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 221

Ljubljana, četrtek, dne 24. septembra 1931

Leto II.

Montague Norman,
guverner »Bank of England«

Dr. Grizogono imenovan za poslanika v Pragi

Beograd, 23. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog zunanjega ministra s soglasjem predsednika ministrskega sveta imenoval za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v I. skupini kraljevskega poslanstva v Pragi dr. Prvislava Grizogona, ministra v pokoju.

Nastopna avdijenca poslanika Ponceta

Berlin, 23. septembra. AA. Novoimenovani francoski veleposlanik Poncet je izročil predsedniku nemške republike Hindenburgu poverilnice. Pri tej priliki je Poncet govoril o potrebi franco-nemškega sodelovanja.

Pred razpustom angleškega parlamenta

Pariz, 23. septembra. AA. Današnji »Echo de Paris« doznava, da namerava britanska vlada razpustiti 7. oktobra t. l. parlament. Po pisanju istega lista bi se splošne volitve v Britaniji izvedle 27. oktobra.

Tudi Grandi obišče Berlin

Rim, 23. septembra. n. Listi javljajo, da bo zunanji minister Grandi odpotoval koncem oktobra ali pričetkom novembra v Berlin na sestanek z nemškimi državniki.

Angleškemu zgledu bodo sledile tudi druge države

Zeneva, 23. septembra. n. V tukajšnjih mednarodnih diplomatskih krogih se govori, da nameravajo Grčija, Švedska in Italija ukiniti zlato pariteto.

Zvišanje diskontne mere na Češkoslovaškem

Praga, 23. septembra. n. Snoči je Narodna banka na svoji redni javni seji povišala diskontno mero za menice in vrednostne papirje na 6 in pol %, za lombard vrednostnih papirjev na 7 %, za ostale vrednostne papirje pa 7 in pol %.

Vpad bolgarskih razbojnikov na romunsko ozemlje

Bukarešta, 23. septembra. AA. Včeraj je vdrl v vas Armano v Dobrudži 10 bolgarskih obožanih in uniformiranih razbojnikov. Razbojniki so izropali hišo bogatega kmeta in ga ranili z nožem. Ko so kmetje videli, kaj se dogaja, so napadli razbojnike, le-ti pa so po opravljenem poslu prišli na kmete streljati in so vrgli nanje več bomb. 12 kmetov je bilo ranjenih, eden pa je zaradi dobljenih ran umrl. Razbojniki so pobegnili na bolgarsko ozemlje brez izgub.

Nemški parlament se sestane 13. oktobra

Berlin, 23. septembra. AA. Med državnim uradom dr. Brüninga in predsednikom parlamenta dr. Leobejem je bil sklenjen dogovor, da se sestane parlament 13. oktobra. Na tej seji bo vlada podala izjavo. Ker so poslanci vložili razne interpelacije, bo po vladini izjavi velika zunanje- in notranje-politična debata.

Krvavi izgrede na Španskem

Pariz, 23. septembra. AA. Po poročilu iz Valencie je bila v Bilbao proglašena splošna stavka. Delavci so poškodovali več telefonskih naprav.

Pariz, 23. septembra. AA. Poročajo iz Toleda, da je snoči v Corralu, majhno mestu blizu Toleda, prišlo pri demonstracijah do resnih spopadov med množico in policijo. Policija je bila nato prisiljena z naskokom razpršiti demonstrante in jih je pri tem več ranila. Ena oseba je mrtva. Po pisanju toledskega lista »La Ora« pa znaša število mrtvih 5, ranjenih pa je še mnogo več.

Volitve bodo 8. novembra

Ukaz o volitvah izšel — Narodna skupščina se sestane 7. decembra na izredno zasedanje

Beograd, 23. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal danes 23. septembra 1931. ukaz o volitvah narodnih poslancev za štiriletno dobo in ukaz o sklicanju narodne skupščine.

Po tem ukazu bodo v smislu čl. 54. ustave volitve narodnih poslancev po vsej kraljevini v nedeljo 8. novembra 1931. in sicer po določbah zakona o volitvah narodnih poslancev.

Narodna skupščina, izvoljena dne 8. novembra 1931. se sklicuje z istim ukazom k izrednemu zasedanju na dan 7. decembra 1931.

Nj. Vel. kralj je podpisal ta ukaz na predlog predsednika ministrskega sveta, ministra notranjih poslov po zaslišanju ministrskega sveta. Ukaz so sopedpisali vsi člani kraljevske vlade.

Anglija vidi rešitev v svetovni konferenci o zlatu

Sedanji položaj posledica neenakomerne razdelitve svetovnih zalog zlata — Priznanje prijateljskemu zadržanju Francije — Odmevi zadnjih dogodkov na indijski konferenci

London, 23. septembra. AA. Inozemske banke so v zadnjih treh in pol dneh dvignile 43 milijonov funtov šterlingov. Zato je bila Anglija prisiljena suspendirati zlati standard. V dneh krize sta priskočili Angliji na pomoč Francija in Amerika, ki imata tri četrtine vsega zlata na svetu. Francoska banka ni dvignila svojega denarja v Londonu. Ker je šlo iz Anglije toliko zlata, je moral funt šterling pasti. Dobro poučeni krogi menijo, da bodo nekatere države zaradi te krize izpremenile svoje mnenje in sprejele angleški predlog, naj se skliče mednarodna konferenca, ki bo proučila položaj, ki je nastal zaradi neenakomerne razdelitve svetovnih zalog zlata. Angleška banka bo v tem oziru vse storila, da pride do sodelovanja. Med tem bo angleška vlada skušala pospešiti sklicanje konference o zlatu. Gospodarski krogi pričakujejo, da se bodo cene življenjskim potrebščinam nekoliko dvignile. Vlada bo vse storila, da prepreči navijanje cen.

London, 22. septembra. AA. Vlada je na temelju člena 3. odloka o zlatem standardu prepovedala nakup inozemskih valut razen za normalne trgovske potrebe.

London, 22. septembra. AA. Na včerajšnji seji odbora za zvezni ustroj indske ustave je Gandhi govoril o odloku glede zlatega standarda in stabilizacije indijske rupije, ki jo je na-

povedal snoči sir Samuel Hoare. Gandhi je dejal, da vsi pristaši kongresa sočustvujejo z angleškim narodom v krizi, da pa mora izraziti svoje presenečenje, ker se je to sklenilo preko parlamenta.

Sir Dadabhoj je menil, da je indska vlada storila v sedanjih razmerah, kar je mogla storiti.

Odbor je zaključil debato o odnošajih med obema indskima zbornicama in pričel razpravljati o sestavi in številnosti zveznega parlamenta.

Poročajo, da se udeleži indske konference maharadža iz Kapurthale kot delegat.

Pariz, 23. septembra. AA. Na včerajšnji borzi je bil velik promet z efekti. Največ so kupovali elektrotehnične in industrijske papirje, veliki posli pa so bili tudi s kemičnimi, metalurškimi in z rudniškimi papirji. Bančne akcije so močno kolebale. Pri zaključkih pa je bila tendenca prav čvrsta.

Menjalni servis je bil prav razburljiv, pri zaključkih pa je bila tendenca težka.

Pariz, 23. septembra. AA. Na včerajšnji borzi so uradno kotirali razne tuje efekte, zlasti pa one, katerih nominalna vrednost je označena s funti.

Stockholm, 23. septembra. AA. Borza bo do nadaljne odredbe vlade zaprta.

Amsterdam, 23. septembra. AA. Tukajšnja borza je bila odprta.

Bruselj, 23. septembra. AA. Zastopniki brusselskih bank in raznih trustov so imeli sejo v prostorih belgijske narodne banke. Seji je predsedoval g. Ranken. Sklenili so ustanoviti konzorcij z zneskom 1 milijarde frankov z nalogo, da vzpostavi belgijsko valuto, čije sedanja baissa ni upravičena.

Nadalje so sklenili prepovedati kotiranje papirjev, ki so padli za 5%. Posli z efekti bodo v skupinah.

Pariz, 23. septembra. AA. Čeprav je angleški funt v krizi, je bila današnja pariška borza čvrsta. Finančni krogi zro splošno z zaupanjem v prihodnost.

London, 23. septembra. AA. Angleški minister za zunanje zadeve je danes sprejel novinarje in izjavil, da je angleška vlada s hvalenostjo sprejela izjavo vlade v Parizu in razpoloženje finančnih krogov v New Yorku, da hočejo pomagati Veliki Britaniji. Pri tej priliki je omenil lord Reading, da vlada med francosko vlado in francosko narodno banko popolne soglasje.

London, 23. septembra. AA. Finančni minister Snowden je izjavil v spodnji zbornici, da bančniki ne umikajo svojih depozitov v Londonu.

Japonsko-kitajski konflikt pred Društvom narodov

Japonska in kitajska vlada pozvani, naj prenehata s sovražnostmi — Kitajska odklanja direktna pogajanja in se podreja odločitvi Društva narodov — Novi boji v Mandžuriji

Zeneva, 22. septembra. AA. Včeraj je svet Društva narodov pooblastil svojega predsednika španskega delegata Lerrouxa, naj pozove kitajsko in japonsko vlado, da takoj prenehata s sovražnostmi, ki bi poslabšale položaj v Mandžuriji in onemogočile mirno poravnavo tega spora. Končno bo Lerroux pozval obe državi, naj umakneta svoje čete. Britski delegat lord Cecil je pozval japonskega zastopnika, naj zahteva od svoje vlade takojšnja navodila, da bo lahko Svet proučil to vprašanje.

Zeneva, 23. septembra. AA. Na seji Društva narodov je zastopnik Kitajske zahteval, naj se na Daljnem Vzhodu vzpostavi status quo.

Japonski delegat je odgovoril, da je kitajska vlaga predlagala Japonski, naj bi se sedanji spor rešil neposredno med obema strankama. Pristavil je, da so pretirane vesti o nevarnosti, ki bi nastala z intervencijo tretjih strank.

Kitajski zastopnik je nato pojasnil, da je kitajska vlada pripravljena, podrediti se nepristranskemu razsodišču. Zato odklanja neposredna pogajanja dotle, dokler bo obstajala vojaška okupacija Mandžurije po japonskih četah. Kitajska vlada se hoče v vsem tem vprašanju ravnati po sklepu Sveta Društva narodov.

Zeneva, 23. septembra. AA. V kablogramu, ki ga je nankingska vlada poslala zastopniku Kitajske v Zenevi in ki je bil prečitan na današnji seji Društva narodov, navaja kitajska vlada, da je japonski oganj iz topov najbolj prizadel mesto Čangču, kjer so bile velike ma-

terijalne in človeške izgube. Mesto je popolnoma uničeno in je v plamenih. Japonci so ubili pri napadu na to mesto 600 oseb. Tisoč kitajskih vojakov je bilo vjetih.

Zeneva, 23. septembra. AA. Po včerajšnji seji Društva narodov je bila daljša konferenca z zastopniki Kitajske in Japonske. Razgovori so bili brez rezultata, ker se je japonski zastopnik izgovarjal, da še nima podrobnih navodil svoje vlade.

Zeneva, 23. septembra. AA. Svet Društva narodov je sklepal o posredovanju v japonsko-kitajskem sporu.

Kitajska je odklonila japonski predlog o direktnih pogajanjih in zahteva razsodišče Društva narodov.

Tokio, 23. septembra. AA. Francoski poslanik je imel sestanek z japonskim ministrom za zunanje zadeve.

Japonska vlada je sklenila sprejeti predlog o konferenci s Kitajsko za ureditev sedanjega spora.

Tokio, 23. septembra. AA. Uradno razglajajo, da je nankingska vlada odklonila predlog o imenovanju mešane komisije treh Japoncev in treh Kitajcev, ki naj prouče vsa sporna vprašanja med Kitajsko in Japonsko in sedanji spor v Mandžuriji.

Tokio, 23. septembra. AA. Japonske čete prodirajo proti Harbinu po hudi bitki s kitajskimi četami.

Japonski vojni minister Minami je izjavil, da

Kellogov mirovni pakt ne velja za dogodka v Mandžuriji, kajti Japonska hoče zaščititi japonski del železnice in življenje svojih državljanov.

Tokio, 23. septembra. AA. Včeraj so močne kitajske čete napadle Japonce pri Kungčilingu. Bitka se nadaljuje.

Pariz, 23. septembra. AA. Sovjetska vlada bo odpovedala na mandžursko mejo 10 bataljonov pehote, konjenice, tanke in 100 letal.

Kanton, 23. septembra. AA. Zaradi dogodkov v Mandžuriji je nastalo v mestu veliko razburjenje. Pozneje se je razširila vest, da bo predsednik kitajske nacionalistične vlade odstopil. Sinoči je bila ta vest uradno potrjena, nakar je kantonska narodna vlada odstopila in odpoklicala vse svoje čete iz Honana.

Charlie Chaplin pri Gandhiju

London, 23. septembra. AA. Včeraj je Chaplin posetil Gandhija. Ko se je Chaplin vračal, ga je pozdravljala velika množica. Nekaj minut pozneje je prispel v velikem vozu Gandhi. Množica in otroci so ga obsipali z rožami.

Mednarodni kongres statistikov

Madrid, 23. septembra. AA. Tu se je sestal mednarodni kongres statistikov. Za predsednika je bil izvoljen dr. Zahn, vodja bavarskega statističnega urada.

Azijski Balkan

Tako imenujejo nekateri Mandžurijo in ne brez razlogov. Kajti skoraj vse vojne, ki so nastale na Daljnem Vzhodu v zadnjem pol stoletja, je povzročil pohlep po Mandžuriji. Prva japonsko-kitajska vojna je nastala radi Mandžurije; radi Mandžurije je potem sledila rusko-japonska in zaradi Mandžurije je Japonska varovala posebno mukdensko vladno pred pekinško in pozneje nankinško. Tako je bila Mandžurija že od nekdaj osrednje vprašanje vsega Daljnega vzhoda in v Mandžuriji je bil vedno vzrok za najostrejša nasprotja med Kitajsko in Japonsko ter vsemi drugimi vlašilami, ki so smatrale bogate naravne zaklade Mandžurije tudi kot del svojih interesov.

Bogata pa je tudi v resnici Mandžurija. Poleg silnega žita in poljedelskih pridelkov ter živinoreje ima vse polno tudi dragih rudnin ter velikanska ležišča premoga in nafte. Same stvari, ki so danes nad vse iskane, ker so za mednarodno gospodarstvo največje važnosti. Vsa ta bogastva dežele »treh vzhodnih provinc« pa so bila tem bolj vabljiva, ker je bila Mandžurija del Kitajske, ki je že desetletja sem silno podobna po svoji politični moči nekdanjemu bolniku na Bosporu. Zato se je vodil tudi boj za Mandžurijo, kakor da ta sploh ne bi bila več Kitajska, temveč le bojišče, na katerem se naj merijo sile onih velesil, ki so zainteresirane na Daljnem Vzhodu. Te velesile so si razdelile Mandžurijo v svoje interesne sfere in kar samo po sebi umevno je bilo, da ima Kitajska brez protesta in brez odpora sprejeti to delitev svojega ozemlja.

Kljub vsem svojim notranjim slabostim pa Kitajska vendarle ni bivši bolnik na Bosporu. Predvsem je kitajski narod mnogo preštevilten, da bi mogel trpeti tako ponižujoče preziranje svojih interesov. Je pa kitajski narod tudi mnogo prekulanten in mnogo preveč ponosen na svojo kulturo, da bi mogel prenesti takšno postopanje s strani velesil. Zato je še vedno vsako nasilje nad kitajskim narodom dvignilo kitajsko narodno zavest in danes je ta že tako močna, da je zgodba o bolniku na Bosporu za Kitajce čisto neveljavna. In ko bo ta zavest narasla do te mere, da bo združila vse Kitajce v eni misli, in proces se v tej smeri že vrši, bo tudi konec boja, ki ga vodijo druge velesile zaradi Mandžurije.

Mogoče, da Japonci, ki so mojstri v špijonazi, vse to tudi že uvidevajo in zato mislijo, da je prišel že skrajni čas, ko je mogoče Kitaju iztrgati Mandžurijo. Ta misel je morda bila povod današnjemu konfliktu zaradi Mandžurije. Obenem pa so tudi vse druge okoliščine kazale na to, da še nikdar ni bil zunanje političen položaj za to namero tako ugoden kot sedaj. Anglija ima čez glavo posla z rešitvijo finančnega vprašanja in težkoč v svojih kolonijah, Amerika, glavni čuvár integritete kitajske suverenosti nad Mandžurijo, ima ravnotako polno dela z gospodarsko krizo doma. Prav tako je tudi sovjetska Rusija popolnoma nesposobna, da Japonski resno nasprotuje, Kitajska sama pa je razjedena od državljanske vojne in vrhu tega še silno prizadeta od velikanskih elementarnih neizgod. Japonski pohod na Mandžurijo je pač v takšnih okoliščinah prevabljen, da ne bi bil storjen.

Vseeno pa še ni gotovo, če bo tudi uspel. Preočitna kršitev miru mora Japonski moralno težko škodovati in povzročiti sestanek signatarnih velesil, ki so podpisale washingtonski dogovor, in na seji Sveta Društva narodov je angleški zastopnik že sprožil v tej smeri predlog, da se namreč o poteku dogodkov obveste tudi Združene države Severne Amerike. Če bi pa prišlo do sestanka teh devetih velesil, potem je zelo verjetno, da bi Japonska zopet morala odpoklicati svoje čete iz Mandžurije. Dvakrat je Japonska slično izkušnjo že doživela in zato je verjetno, da je v tretjič ne bo hotela.

Vesti iz Zeneve tudi že govore o pripravljenosti Japonske, da likvidira svoj spor s Kitajsko. Da bi imela ta vest tem večjo veljavo, se tudi govori, da vlada težko nasprotje med japonskim vojnim ministrom in predsednikom japonske vlade, ki da ne odobrava pohoda v Mandžurijo. Če niso te vesti o japonski pripravljenosti k direktnim pogajanjem s Kitajcem le uljudnostne fraze, danes sicer še ni mogoče presoditi. Vendar pa tudi te vesti dokazujejo, da niti Društvo narodov ni brez moči in da bo njegova intervencija vendarle mogla preprečiti krvavo vojno zaradi Mandžurije, ker kljub vsemu živimo v času, ki ne dopušča kar očitne kalitve miru.

Priznanje ameriškega lista Nj. Vel. kralju

Kralj Aleksander je prvi demokrat v svoji kraljevini -- S svojo skrbnostjo in ljubeznivostjo si je osvojil srca vsega naroda

London, 23. septembra. o. »Chicago Daily Tribune« piše povodom naših parlamentarnih volitev o našem kralju pod naslovom: »Kralj Aleksander želi, da osigura svojemu narodu demokracijo, napredek in mir« — sledeče:

»Kdo je ta človek, kateri je, potem ko je osebno proučil politično, socialno in ekonomsko strukturo svoje dežele, dal s takim veseljem, velikodušjem in s toliko dobro vero, kakor ji ni primera v svetu, svojemu narodu ustavo s splošno glasovalno pravico in s parlamentom, izvoljenih od naroda za narod?« To vprašanje si stavlja danes po celem svetu, želeč podatkov o življenju našega kralja. Svet torej to zanima, posebno v teh dneh, ko stojimo tik pred parlamentarnimi volitvami. Nato članek prinaša biografijo Nj. Vel. kralja, ter nadaljuje: »On je vedno smatral svojo nalogo za nad vse resno, saj je nastopil vladno neposredno po svetovni vojni, ko je bilo treba, da se na vseh koncih in krajih na novo izgradi in uredi v državi. Zato je često potoval križem nje, osvajač si povsod srce naroda s svojo ljubeznivostjo in skrbnostjo. On je prvi demokrat v svoji kraljevini, kar je dokazal s poslednjim svojim proglasom, v katerem daje narodu parlament, obstoječ iz ljudi, ki jih bo narod sam izbral, kar je prvi korak k narodni samoupravi v Jugoslaviji. Kralj Aleksander ne gleda v preteklost več, kot je potrebno, da more jasno gledati v bodočnost in da bolje nadzoruje sedanjost. V nekem razgovoru je kralj dejal: »Jugoslavija, jaz mislim, da imam pravico, da govorim v njenem imenu, ima samo dva cilja: mir

in napredek naroda.« Te dve besedi se moreta smatrati kot geslo kralja Aleksandra. Ako govorim on o narodu, govori tudi o sebi; in ko govori o sebi, vedno govori tudi za narod. On ne more delati razlike med tema dvema pojmovoma. On ni ceremonijalen, marveč ljubi neposredno in neprisiljeno, in kadar se odloči, da kako stvar izvede, tedaj stori to mirno in hitro. Ko je bila uvedena diktatura, da se obdrži jugoslovanski narod skupaj, se je povsod mnogo govorilo o tem, kdaj bo vrnjena zopet ustava. Mnogo je bilo seveda tudi ogorčenih malodušnežev. Toda kralj Aleksander je vedel, kaj dela, da dela le za mir. Ko je sklenil, da da državi zopet ustavo, je storil to v polnem prepričanju, da bo narod tudi v bodoče znal čuvati mir. Brez vsake ceremonijalne geste, na večerji na svojem dedinjskem dvorcu, je navzočim članom vlade po prijateljskem razgovoru objavil, da je pripravljen dati svojemu narodu zopet ustavo.

Svojo dobro voljo je kralj tudi potrdil, ker je že imel napisano ustavo, ki jo je namenil narodu. Narod je sprejel to od kralja napisano ustavo radostno in navdušeno in ni bilo niti besede nezadovoljstva. Kralj Aleksander enako ljubi svoje podanike, ne gleda ne na skromni ne na visoki položaj svojih podanikov in on je sestavil vladu po željah vsega naroda, ker je sam s svojimi osebnimi stiki proučil in dognal položaj. Ustava priznava popolno enakost trem imenom državnega jezika in enakost vseh veroizpovedi.

Akcija za zboljšanje kvalitete žita

Dva milijona državne podpore za nabavo žitnega semena Na Dravsko banovino odpade 100.000 dinarjev

Beograd, 23. septembra. AA. Kmetijski minister je s soglasjem predsednika ministrskega sveta odredil zato, da bodo naši poljedelci mogli pridelovati kvalitetno pšenico s čim večjim odstotkom glutena in da bo ta pšenica čim bolj zmožna konkurence z inozemsko pšenico na tujih trgih, da se na račun državne kmetijske zakladnice kmetijskega ministristva da podpora za nabavo semena pšenice, rži in ječmena poljedelcem kot posojilo za leto dni.

Podpore se razdele posameznim banskim upravam v teje višini:

1. ban. upravi vardarske banovine 400.000 Din,
2. ban. upravi dunavske banovine 250.000 Din,
3. banski upravi drinske banovine 250.000 Din,
4. banski upravi savske banovine 350.000 Din,
5. ban. upravi moravske banovine 200.000 Din,
6. ban. upravi vrbanske banovine 150.000 Din,
7. banski upravi zetske banovine 200.000 Din,
8. banski upravi dravske banovine 100.000 Din,
9. ban. upravi primorske banovine 100.000 Din.

Skupno torej vsem banskim upravam 2 milijona dinarjev.

Kr. banske uprave bodo po pojasnilu, ki ga je izdalo kmetijsko ministristvo, porabile štiri

šestine denarja za nabavo semena pšenice, ki najbolje ustreza lokalnim razmeram in ki vsebuje zadosten odstotek glutena; eno šestino za nabavo ozimne rži in eno šestino za nakup ozimnega ječmena, ki se bo razdelil poljedelcem v goratih krajih.

Nabavljeno seme bodo razdelili kot posojilo za leto dni sreski kmetijski referenti naprednim in sposobnim poljedelcem za letošnje jesensko setev; obvezati pa se bodo morali, da bodo isto količino semena vrnilo prihodnje leto po žetvi iste setve. Banske uprave bodo tako dobile seme prihodnje leto razdelile med poljedelce, ki letos ne dobe semena.

Nabava semena se mora izvršiti preko Privilegirane akcijske družbe za izvoz poljskih pridelkov v Beogradu v zmislu zakona o trgovini s pšenico. Nabavljeno seme mora biti trijerizirano in zaprašeno s tilantinom ali paraolom.

Kmetijsko ministristvo opozarja v svojem pojasnilu kr. banske uprave, da pravočasno razdele seme med poljedelce za setev. O izvršenih nabavah bodo kr. banske uprave predložile kmetijskemu ministristvu poročila o izvršeni razdelitvi semena po srezih in občinah.

Predlog o premirju v oboroževanju

Razprava pred DN -- Stališče Anglije glede italijanskega predloga še ni določeno

Zeneva, 23. septembra. AA. Na včerajšnji seji od ora Društva narodov je več govornikov govorilo o italijanskem predlogu premirja med državami, članicami Društva narodov, do konca prihodnje razorožitvene konference. Premirje naj velja za oboroževanje. Predlogu so se vključili zastopniki Madjarske, Indije, južno-afriške unije in Nemčije. Seji je prisostvoval tudi zastopnik Turčije. Argentina in Sovjetska Rusija pa sta pripravljene sodelovati v odboru. Zastopnik Sovjetske Rusije je izjavil, da odobrava italijanski predlog.

London, 23. septembra. AA. V spodnji zbornici je minister Baldwin odgovoril na interpelacijo laburističnega poslanca Kemworthyja. Interpelant je zahteval pojasnilo o stališču angle-

ške vlade napram predlogu o razorožitvi. Baldwin je odgovoril, da angleška vlada proučuje italijanski predlog in da je v stalnem stiku s svojimi zastopniki v Zenevi.

London, 23. septembra. AA. Listi komentirajo predlog, ki je bil stavljen v Zenevi o premirju v oboroževanju do konca prihodnje razorožitvene konference. Ta predlog je po mnenju teh listov pripraven, da onemogoči dolge tehnične razprave. Po vsej priliki bo predlog v Zenevi sprejet s enostavno resolucijo, ki jo bo nato Društvo narodov predložilo posameznim državam v odobritev. Angleški listi pravijo, da gre pri vsem vprašanju za »gentlemen agreement«.

Poboj med makedonstvujušimi v ječi

Sedem strelav proti dvema protogercem na dvorišču sofijskih zaporov

Sofija, 23. septembra. AA. Včeraj ob 11. sta bila v sofijskem centralnem zaporu ubita Trajko Libedinov in Ilija Kosturkov, morilca znane mihajlovišta Jordana Djurkova.

Umor je izvršil mihajlovist Donco Zefirov, ki je zaprt v istem zaporu.

Sofija, 23. septembra. AA. Donco Zefirov, morilec Kantardžijeva in Maksima Strezova, ki je včeraj na dvorišču centralne sofijske ječnice s sedmimi strelami ranil morilca znanih mihajlovistov Jordana in Turkova, je izjavil pred preiskovalnim sodnikom, da je dobil revolver skrit med gradjem, ki so mu ga poslali prijatelji. V revolverski cevi je bilo spravljeno

povelje organizacije makedonstvujuših, da mora ubiti Kosturkova in Miladinova. Zefirov ni hotel izdati, kdo mu je gradje prinesel, povelje pa je uničil. Toda preiskovalni sodnik ni njegovim besedam verjel in je uvedel obširno preiskavo, ali nima Zefirov skrivne povelje med obojem ječe.

Snoči v poznih urah so aretirali enega izmed nadzornikov ječe. Vse celice, v katerih so zaprti aretirani makedonstvujušci, so pazljivo pregledali, da se prepriči kravo olračunavanje med mihajlovisti in protogercem. Dalje je uprava kaznilnice odredila, da se morajo kaznjenci poslej ločeno izpuščati na izprehode.

Justifikacija roparja Medića

Sibenik, 23. septembra. k. Danes ob 5. zjutraj je bil na dvorišču tukajšnjega sodišča obešen zloglasni razbojnik Todor Medić. Eksekucijo je izvršil krvnik Hart s svojim pomočnikom. Potem ko je kasacijsko sodišče potrdilo smrtno obsodbo, je bila Mediću včeraj ob 11. zvečer sporočena ta vest, ki jo je sprejel sicer bled, toda navidezno miren. Ko so ga pripeljali v celico, je zahteval svojega zagovornika ter ga vprašal, če so bili pri današnji razpravi prisotni novinarji in če se udeležijo tudi eksekucije.

Cene soli ostanejo nespremenjene

Beograd, 23. septembra. AA. Uprava državnih monopolov doznava, da se širijo vesti, da hoče uprava državnih monopolov zvišati cene soli vseh vrst. Ker so te vesti popolnoma neutemeljene, jih uprava državnih monopolov demantira. Cene, po katerih morajo pooblašeni maloprodajalci soli prodajati tudi v bodoče sol konsumentom, so:

1. za človeško hrano: a) za kameno sol v kosih kg Din 250, b) za vareno sol, drobno in v briketih Din 250, c) morsko sol belo in živo Din 250, d) kameno in morsko mletu sol Din 275. — 2. za živalsko hrano: a) belo morsko sol kg Din 160, b) živo morsko sol kg Din 140, c) kameno sol kg Din 140, d) kameno sol kg Din 140, e) vareno sol v briketih Din 160.

Gornje cene soli v prodaji na drobno se računajo brez ovojnine. Maloprodajalci imajo pravico, da zahtevajo posebej plačilo za ovoj ali vrečo, kupci pa imajo pravico kupiti sol v zavojih ali v vrečah od prodajalcev na drobno, lahko pa tudi prinesejo svoj lastni zavoj ali posodo za kupljeno sol.

Konsumenti se opozarjajo, da naj, če bi jim hotel kateri izmed maloprodajalcev prodajati sol dražje od gori navedenih cen, to takoj naznanijo najbližji finančni kontrolni ali pa neposredno upravi državnih monopolov, ki bo zoper njega nastopila po odredbah, predpisanih v čl. 81. finančnega zakona za leto 1928/29, to je kaznovala ga bo z denarno kaznijo 150 do 900 Din ter mu zaplenila vso sol in vzela dovoljenje za prodajo soli na drobno. (Iz uprave državnih monopolov.)

Odkupnina za kuluk uradniških pripravnikov

Beograd, 23. septembra. AA. Ministristvo za gradnjo je izdalo z aktom št. 30309 z dne 20. avgusta 1931 pojasnilo za tolmačenje čl. 38 in 40 zakona o državnih cestah. To pojasnilo je izdalo na povpraševanje nekaterih ustanov, kako naj se ravna pri odmeri in pobiranju odkupnine za osebno delo uradniških pripravnikov, ki po novem uradniškem zakonu nimajo temeljne plače, niti ne položajnih doklad, ne osebnih draginskih doklad, nego imajo samo plačo po draginskem razredu in perijodične draginske doklade.

Gradbeno ministristvo stoji na stališču, da je treba pravilno in pravično obremeniti njihove prejemke po novem uradniškem zakonu. Uradniški pripravniki v državi, banovinski in občinski službi, ki po novem uradniškem zakonu z dne 1. aprila t. l. nimajo temeljnih in položajnih plač in tudi ne položajnih ne osebnih draginskih doklad, nego samo plačo po draginskem razredu in rodbinske draginske doklade, ne plačajo odkupnine za osebno delo po zadnje modstavku čl. 38 zakona o nedržavnih cestah kakor ostali stalni po skupinah razvrščeni uradniki. Njim se odmeri odkupnina na podlagi odmere davkov po tabeli čl. 40 zakona o nedržavnih cestah, vendar tako, da se pri njih ne izvaja čl. 41 omenjenega zakona.

Za vse ostale uradnike in nameščenice velja pojasnilo, ki ga je izdalo gradbeno ministristvo pod št. 42293/30.

Izvrševanje zakona o prodaji pšenice

Beograd, 23. septembra. AA. Po naredbi g. finančnega ministra glede izvrševanja zakona o prodaji pšenice v državi so občinski odbori in oddelki finančne kontrole poslali davčnemu oddelku finančnega ministristva prepise seznamov o izvršenem popisu zaloga pšenice in moke. Na podlagi dobijenih seznamov je davčni oddelak finančnega ministristva poslal oddelkom finančne kontrole in obćinskim odborom potrebne čekovne nakaznice z nalogo, da takoj izpolnijo čekovne nakaznice po seznamu o popisu pšenice in moke in jih izročijo osebam, ki so obvezane plačati odškodnino za količine pšenice in moke, ki so jih pri njih dobili o priliki popisovanja. Tako izpolnjene čekovne nakaznice bodo lastniki odnosno komisijonarji pšenice odnosno moke plačali na najbližji pošti na račun žitnega fonda. (Davčni oddelak finančnega ministristva.)

Sneg v Bosni

Zagreb, 23. septembra. AA. Iz Banjaluke poročajo, da v Bosni še vedno sneži. Z mnogimi kraji so mogoči samo telegrafski stiki.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 23. septembra. 1. Hladno vreme ostane še nadalje; v južnih Alpah pretežno jasno, v severnih in severovzhodnih Alpah spremenljivo, brez izdatnejših padavin.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

Bled, 23. septembra. Današnje XXIII. kolo je dalo sledeče rezultate:

Po 18 potezah je bila partija Flohr : Stoltz remis.

Enako se je končala z remis-jem škotska partija 4 skakačev med Maroczyjem in Spielmannom.

Pirc je v 48 potezah v damskem gambitu remiziral s Tartakowerom.

Tudi Kashdan je proti Aljehinu dosegel remis.

Niemcović je matiral Astaloša.

Partija Bogoljubov : Kostić se je prekinila z boljšo pozicijo belega.

Colle je proti Vidmarju izgubil.

Nocoj je bil položaj ta: Aljehin 18½, Bogoljubov 12½ (1), Kashdan, Vidmar 12½, Niemcović, Spielmann 12, Flohr, Maroczy, Stoltz 11½, Kostić 11 (1), Tartakower 10, Astaloš 9, Colle 8, Pirc 7½.

Jutri odigrajo mojstri XXIV. kolo v teh parih: Spielmann : Colle, Vidmar : Niemcović, Astaloš : Pirc, Tartakower : Flohr, Stoltz : Bogoljubov, Kostić : Kashdan in Aljehin : Maroczy.

Novi proračunski osnutek maribor. mestne občine

Redni in izredni investicijski proračun za leto 1932 znaša 45 milj. 89.398 Din izdatkov — Razlika med izdatki in dohodki 3,792.148 Din se bo krila iz doklad

Maribor, 23. septembra.

Mariborska je med vsemi našimi mestnimi občinami prva dovršila proračunski osnutek za leto 1932. Pri sestavi se je ozirala povsod na potrebo štedenja, zato je redni proračun, ki znaša 18.744.398 Din, le za 264.828 Din večji kakor je letošnji, kljub temu, da bremena prenešenega delokroga vedno rastejo. Tako mora plačati samo za policijo, učiteljsko stanarino in vzdrževanje raznih zgradb državnih uradov 850 tisoč Din. Posebne težkoče pa je delala pri sestavi novega proračuna odredba ministrstva, po kateri se z novim letom ukinejo gostaščina, kanalščina in vodarina, ki so tvorile skoraj najvažnejši vir dohodkov. Nadomestile se bodo z uvedbo davščine na poslopja. Ostale davščine se ne bodo bistveno spremenile.

Kakor rečeno, znaša proračun izdatkov skupno 18.744.398 Din. Za splošno mestno upravo je določenih 3.758.639 Din, za upravo mestnih hiš 637.205 Din, za kritje mestnih davščin 317.191 Din, za amortizacijo in obrestovanje mestnih dolgov 4.876.870 Din, za oledšavo, čiščenje in škropljenje cest 2.650.315 Din, za gasilstvo 155.075 Din, za zdravstvo 808.013 Din, za socialno skrbstvo 2.397.726 Din, za šolstvo 1 milj. 422.431 Din, za gledališče, študijsko knjižnico in ostale prosvetne zadeve 451.156 Din, za obrt,

trgovino in tujski promet 185.700 Din, za vojaški urad 221.872 Din, za vzdrževanje glavarstev, policijo in ostalo razno pa 862.205 Din. Izredni proračun vsebuje 1.245.000 Din izdatkov, ki se bodo porabili za vzdrževanje in dovršitev investicij. Investicijski proračun, ki je od rednega in izrednega popolnoma ločen, in se bo v celoti kril iz dohodkov kaldrminskega fonda, znaša 25.100.000 Din. Uporabila se bo ta svota za gradnjo carinarice itd.

Proračun dohodkov znaša skupno 14.952.250 Din. Primanjkljaj v iznosu 3.792.148 Din se bo kril s 50 odstotno doklado na neposredne davke. Posamezne postavke dohodkov so predvidene sledeče: splošna mestna uprava 786.500 Din, mestne hiše 637.205 Din, mestne davščine 9 milijonov 551.351 Din, amortizacija hišnih dolgov 2.518.527 Din, ceste in oledšava 439.090 Din, zdravstvo 737.760 Din, socialno skrbstvo 296.050 Din, obrt, trgovina in tujski promet 8.852 Din, vojaštvo 1.938 Din in razno 15.594 Din. Pri tem je razveseljivo, da se mestna podjetja, razen plinarne in avtobusnega prometa, postala vsa aktivna, tako mesto električno podjetje, vodovod, klavnica in mestni pogrebni zavod. O sprejetju ali odklonitvi proračunskega osnutka se bo razpravljalo na eni izmed prihodnjih občinskih sej.

Vsi so šli, samo dr. Pfriemer je ostal...

Heimwehrovci so zapustili Maribor, voditelja dr. Pfriemerja so pustili samega

Maribor, 23. septembra.

Kakor smo poročali, sta poleg dr. Pfriemerja in njegove družine prispela po ponesrečenem puču v Maribor tudi dva ožja njegova sodelavca, Judenburžani Siegfried in Irimbert Prugger. V celoti je bilo tako v Mariboru nastanjenih sedem beguncev. Pfriemerjeva žena Irma je z mlajšima otrokoma že pred dnevi zapustila naše mesto in se preko Špilja in Gradca nemoteno vrnila v Judenburg. Včeraj so pa odšli še

trije emigranti, in sicer se je Irimbert Prugger vrnil v Avstrijo, Walther Pfriemer mlajši in Siegfried Prugger sta pa odpotovala preko Ljubljane in Rakeka v Italijo, kjer se bosta začasno ustavila v Malem Lošnju.

V Mariboru je ostal samo še vodja ponesrečenega puča dr. Walther Pfriemer, kateremu so naše oblasti dovolile do nadaljnjega pravico omejenega azila.

Obisk novega srezkega načelnika v Poljčanah

Poljčane, 22. septembra.

Da se upozna v razmere svojega novega sreza ter se na lastne ušesa prepriča o težnjah in željah ljudstva, je naš novi načelnik g. Milan Makar, prevzemši te dni posle načelstva za Maribor desni breg, prišel v torek 22. t. m. tudi v naš kraj. Poleg županov in občinskih odbornikov iz Poljčan, Pekla, Brezij, Luščke vasi, Studenic itd., ki so bili tega dne vabljeni v Poljčane, se je zbralo pri poljčanskem županu tudi mnogo drugih občanov, ki bi radi videli in se upoznali z našim novim sreskim načelnikom. Gospod načelnik je ob tej priliki obrazložil zbranim današnji državni položaj, tolmačil ustavo, volilni zakon ter druge današnje aktualne zadeve. Omenjal je med drugim obnove parlamentarnega življenja, ki bo prineslo v kratkem volitve. Ta novi parlament pa bo le nadaljeval delo, na čigar temeljih se je zidalo doslej, t. j. za zmago idej, ki jih je uveljavil najvišji predstavitelj in čuvar naše države na dan 6. januarja 1929. Zato oni, ki je do propeha in sreče naše domovine in do dobrobiti ter do gospodarskega pojačanja slehernega dr-

žavljan, tokrat v svojo lastno škodo ne bo izostal od volitev.

Poset gospoda sreskega načelnika je napravil na vse navzoče najlepši vtis ter so njegovim izvajanjem z odobravanjem pritrjevali. Dojmi se je ta dan vseh, da se dela na ustvarjanju čim trdnješe in gospodarsko močne države ter da nam je v najbližjih časih pričakovati čim boljše bodočnosti. —ank—

Odlikovanje učiteljstva

Ljubljana, 23. septembra.

Dne 22. septembra je izročil s primernim nagovorom in čestitko g. mestni načelnik v Ljubljani dr. Dinko Puc učiteljicam gđ. Mariji Detelovi in Mariji Grošljevi ter gg. šol. upraviteljem Janku Polaku, Stanku Legatu, Frideriku Repovšu, Titu Grčarju in upravitelju centralnega šolskega vrta Josipu Kobalu odlikovanja sv. Save. V imenu odlikovancev se je zahvalil g. Polak in prosil gosp. mestnega načelnika, naj pošlje zahvalo na najvišje mesto. G. šol. nadzornik Grum pa jih je bodril k nadaljnjemu vztrajnemu šolskemu in nacionalnemu delu. Odlikovancem čestitamo!

Prva banovinska sadna razstava v Ptuj

Ptuj, 22. septembra.

Kakor že sporočeno, se vrši v našem mestu sadna razstava, združena s sadnim sejmom, ki bo trajala od 11. do 13. oktobra t. l. Ker si pa zainteresirani o prirreditvi niso povsem na jasnem, kakor to sledi iz mnogostanskih vprašanj, nas razstavi odbor naproša, da objavimo o tem potrebna pojasnila.

Razstava bo obsegala vse sorte sadja, ki so v sadnem izboru Dravske banovine. Pakovalo

se bo v Ptuj v ameriške zaboje in se bo v to svrhu vršil tudi tečaj od 5. do 9. oktobra t. l. v Društvenem domu. Prijave za tečaj je poslati čim prej razstavnemu odboru. Tečaj je brezplačen ter bo skrbel odbor tudi za cenejšo prehrano in stanovanje tečajnikov. Kdor hoče sadje razstaviti, ga mora vsaj do 8. oktobra t. l. poslati na razstavi odbor v Ptuj. Sadje mora biti dobro zapakovano in v enem zaboju vsaj 30 kg, enake debelosti in ene vrste. Pogoj je, da se od ene sorte pošlje 100 kg sadja, da se lahko iz teh napolnijo trije ameriški zaboji. Kdor nima ali ne more vposlati 100 kg, naj pošlje vsaj 30 kg odbranega sadja. Za pošiljatev sadja za razstavo je znižana železniška tarifa. Sadje se bo skušalo prodati in bodo dobili razstavljalci plačano sadje po tržni ceni, poleg tega pa najboljši sadjarji in razstavljalci večje nagrade. Tisti, ki sadje razstavijo in oni, kateri ga ne razstavijo, pa imajo večjo množino sadja doma, namenjenega za prodajo, naj to javijo razstavnemu odboru v Ptuj, ker bo ta posredoval pri prodaji sadja. Ker se vrši poleg razstave obenem tudi sadni sejem, je potrebno, da razstavi odbor zna, kje, koliko in pri komu se dobi sadje, katere sorte in vrste ter v kakšni množini. Sadje, namenjeno za razstavo, se bo sprejemalo v Društvenem domu od 5. do 8. oktobra t. l. vsak dan od 8. do 17. ure. Prepovedno doposlano sadje ne pride na razstavo in se ne bo moglo oceniti. Na razstavi bodo razstavljeni tudi vsi sadjarski pripomočki. Trdke, ki hočejo tozadevno kaj razstaviti, bodo isto tako morale napraviti prijavo, da se jim prostor zagotovi, in vposlati svoje razstavne predmete razstavnemu odboru do 6. oktobra t. l. Ministrstvo železnice je dovolilo polovično vožnjo. Posetnik razstave si kupi pri odhodni postaji celi vozni listek do Ptuja z mokrim žigom. Tega listka ne odda pri izstopu, ampak ga porabi za brezplačno vožnjo nazaj in sicer s potrdilom razstavnega odbora, da je razstavo posetil. Vsa nadaljnja navodila, ki bi bila potrebna, bomo objavili.

Tromostovje bo skoro dograjeno

Ljubljana, 22. septembra.

Ušli so se sicer, ko so rekli, da bo zadeva z mostovi na Marijinem trgu tja do septembra urejena. Močno so se ušli, ker mostovi še niso urejeni, dasi bi imeli biti že začetkom septembra za promet sposobni. Vsaj ob začetku del so tako obljubili!

No, nič zato! Dela okrog vseh treh mostov na Marijinem trgu prav lepo napreduje ter bodo mostovi v resnici kmalu povsem dograjeni. V grobem sta oba nova mostova že dozidana. Prejšnje dni so pobrali opaž izpod levega mostu, dočim so ga pobrali pod desnim mostom že zdavnaj. Zdej so pričeli že izgovajati razna manjša in končna dela pri mostovih. Kakor znano, bodo s sredine obeh novih mostov vodile na vsako stran k obrežju Ljubljane lične betonske stopnice. Pri desnem mostu so te stopnice na eno stran že položene, na drugi strani bodo z deli kmalu gotovi, ob levem mostu pa prično polagati stopnice v prihodnjih dneh.

Na desni strani desnega mostu bo ob Ljubljani urejeno podzemsko stranišče, ki je v zidovju že dogotovljeno, notranja ureditev pa bo sledila. Na tej strani mostu bo ob Ljubljani v spodnjem delu Marijinega trga tudi obširno skladišče, ki že stoji. Nad njim je ploščad, ki bo služila za hodnik in za dohod na novi most.

Hkratu s temi deli, ki bodo dala Marijinemu trgu čisto nov obraz, zginja stara oblika Frančiškanskega mostu. Prejšnji teden so podrl staro železno ograjo na desni strani, zdej odstranjujejo ograjo tudi na levi strani. Oba hodnika sta zato ograjena s plankami ter za promet zaprta. Ta končna dela napravljajo seveda na Frančiškanskem mostu še večjo gnečo, kakor je že sicer. Zginili pa so z mostu vsaj radovedneži, ki so po cele ure motrili in zasledovali vsa dela ob mostovih in v strugi.

Ko bo vsa stara ograja s Frančiškanskega mostu odstranjena ter bodo očistili tudi kamnite kvadre, na katerih je ograja stala, prično graditi novo ograjo, ki bo pri vseh treh mostovih enaka, lična in okusna. S tem bo gradnja tromostovja, ki se je ob velikem zanimanju vseh Ljubljančanov vlekla skozi celo leto, končana. Najbrž bo to vse že v prihodnjih tednih, nakar bosta nova mostova odprta.

Edino vprašanje, ki se nikakor ne gane, je še — Prešerenov spomenik. Nihče se ne meni zanj, čeprav je bilo zaradi njega že toliko besedičenja po časopisih. In vendar se bo Prešeren moral umakniti z Marijinega trga!

Perite Vaše
svilene noga-
vice v blagi
peni

LUX

KER BODO NA
TA NAČIN OSTALE
VEDNO KOT NOVE

JK 9

Uvedba šolskega radia

Sklep odseka za šolski radio pri sekciji JUJ

Ljubljana, 23. septembra.

V soboto 19. septembra se je vršila tretja seja odseka za šolski radio pri sekciji Jugoslovanskega učiteljskega združenja v Ljubljani. Na seji so bili sprejeti sledeči sklepi:

Počitniški učiteljski radio tečaji naj se vršijo povsem samostojno. JUJ naj posreduje, da se uvedejo po možnosti tudi na učiteljsko posebno ure za pouk o radiu.

V založbi Učiteljske tiskarne izideta v kratkem dve knjigi, in sicer Niko Kuret: »Šolski radii« in Andree Leopold: »Uvod v radio tehniko«. Odsek ni mogel založiti ti knjigi, ker nima denarnih sredstev in je tudi sekcijski odbor JUJ vezan na proračun.

S 1. novembrom začne izvajati radio Ljubljana program šolskega radia, ki ga bo izdelal odsek. Ta program se bo oddajal v početku po eno ali dve uri tedensko izmenoma dopoldne in popoldne.

Radio Ljubljana ima pripravljen program za Levstikovo proslavo, ki ga bo pa oddal že ta mesec.

Odsek naprosi radio Ljubljana, da prevzame honoriranje šolskega radia, dokler se ne najdejo drugi viri.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtek, 24. septembra: Prililje in prvo nadstropje, veseloigra, premijera. Izven.

Petek, 25. septembra: Zaprti.

Sobota, 26. septembra: Kralj na Betajnovi, premijera. Izven.

Opera

Nedelja, 27. septembra ob 16 uri: Prodana novesta. Gostovanje v Kranju.

Druga premijera letošnje dramske sezone bo Nestroyeva veseloigra »Prililje in prvo nadstropje«, ki je polna šaljivih prizorov, živahnost pa ji povečajo številni kupleti. Premijera bo danes izven abonma. Režija: prof. Šest. — V petek ostane gledališče zaprto. — V soboto se prizori v popolnoma novi zasedbi in režiji g. Cirila Debeveca Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi«.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklce.

Predal se je svojim čustvom, ki jih ni mogel do-
umeti, jo stisnil k sebi in jo božal, da bi potolažil
njeno bolelost. Hotel ji je kaj govoriti, toda zmogel je
samo reči:

»Ubožica mala, ubožica draga!«

In prvič sta skupaj jokala, dokler ju ni utrujenost
premagala, in sta zaspala ob jutranjem svitu.

Naslednjo noč po ljubici izpovedi je Konstantin
v temi vnovič načel isti pogovor. Z dobro igrano rav-
nodušnostjo je vprašal:

»Ko si lanskega leta sklenila to pogodbo, gotovo
niš bila več nedolžno dekle?« Zdrznila se je, kakor
bi hotela ogorčeno ugovarjati. Potem pa je rekla s
tihim glasom:

»Ne.«

»Pred tem si imela drugega ljubimca?«

»Da.«

»In je bil to prvi?«

Jezna je odgovorila:

»Pusti me. To ti je vseno.«

Toda Konstantin je hladno nadaljeval:

»Dobro veš, da mi nimaš več kaj prikrivati. Z
menoj pa je taka, da ne morem živeti več s teboj,

ako ne zvem vse resnice. — Samo to mi povej, tvoj
tedanji prijatelj torej ni bil prvi?«

»Ne, ne.«

Konstantin ni vzbesnel, dasi ga je vsaka Arija-
nina beseda zadela, kakor bi ga kdo v obraz udaril.
Na tihem je štel: »To bi bili torej štirje ljubimci:
prvi neimenovan, drugi pred početkom drame, tretji
bandit, četrti igralec. Razen teh vsi oni, ki jih ne
poznam, za katere pa bom še zvedel, preden jo za-
pustim. Osemnajst let! — Pač ni zapravljala časa,
poleg tega si je služila tudi kruh. Zanosito dekle, toda
— vlačuga.«

Medtem pa se je v nočni temi dalje z njo razgo-
varjal, objemajoč z eno roko njeno nežno telo. Govo-
ril je mirno, z ravnodušnim glasom. Sam je množil
in poglajljal svoje muke; kakor da je žell ugotoviti,
koliko zmore prenesti. Primerjal se je kirurgu, ki
tako vneto proučuje težek primer, da izvršuje na svo-
jem telesu težko operacijo.

»Ne razumem vsega še prav dobro, še so nekatere
temne točke, ki me zanimajo. Prosim te, da mi jih
razjasniš. Ko si začela zahajati v ono predmestno hi-
šico, si se ločila od dotedanjega prijatelja? Ali pa si
hodila še potem k njemu?«

»Kako moreš kaj takega vprašati!« je odgovorila
užaljeno Arijana. »Ko sem prišla iz tiste hiše, sem
bila bolna. Šla sem takoj domov. Mrzlca me je tresla,
Olga Dimitrijeva me je položila v posteljo in me
neprestano poljubljala. Paša mi je prinesla čaj in se

je jokala, da sama ni vedela zakaj. Prosim te, ne
spominjaj me tega, moram pozabiti...«

Prišel je božič, toda Arijana ni zapustila Moskve.
Dva dni pozneje je Konstantin našel v Arijanini ročni
torbici odprto brzojavko. Prebral jo je tja v en dan;
vsebovala je le nekaj besed:

Arijane ni bilo; zmečkal je brzojavko in jo vrgel
v koš. Božič! Seveda, pogodila se je, da bo prebila
počitnice pri njem, ki ga je imenovala svojega ban-
kirja. Ni se držala pogodbe. Ko je pomislil, da bi uteg-
nila zapustiti in obiskati ono hišico, je zaškrilpal z
zobmi.

»Kdaj pridete? Dogovorjeni dan ste že zamudili.«

Videl jo je v mraku pred ono hišico. Vrata se
tako odpro. Ona vstopi, sname uro, katero ji je on
daroval. »Sesta je zdaj,« pravi. (Ni mu zamočala no-
bene podrobnosti.) Bes in stud sta ga davila. Čemu
jo je zadrževal v Moskvi, če se je odločil, da prekine
odnošaje z njo. Ali ga je zadrževalo morda usmiljenje
do mladege dekleta? Kakšna čudna slabost ga je si-
lila, da podaljša njune odnošaje za nekaj dni? Ali ni
dovolj pretrpel? Spomnil se je, kako ga je nekega dne
nepremagljiv nagib peljal k baronici Kortingovi? Za-
kaj ni ostal pri tej dražestni ženski? Vrnil se je k
Arijani. Skupaj sta potovala na Krim. Celo v Novem
Yorku, ko je bil tako daleč od nje, je vztrpetal od
radosti, ko so ga misli in opravički poklicali zopet v
Moskvo. Nato je sledila vsa zima krutih bojev, ne-
usmiljenih spopadov...

Žalostni ostanki iz prešlih dni

Guštanj, 22. septembra.

Vršilo se je vpisovanje v nemški manjšinski razred. Nekdo je ob tej priliki s pomočjo nekega narodnega odpadnika zbral podpise. Ker med Nemci ni mogel zbrati niti ene tretjine otrok, ki je potrebna za otvoritev manjšinskega razreda, je skušal dopolniti število z vpisom otrok ubožnejših in nevednih slovenskih staršev.

Prihajali so k vpisovanju: Nemci, ki jih je bila peščica, samozavestno, z vidno prihuljeno predrznostjo, drugi v zadregi ali celo ponižno. Zopet se začne stara pesem, kakor pred tremi leti. »Nismo popolnoma za nemško šolo, saj tako nam je bilo rečeno, za nekaj ur, pa smo podpisali.« To pa radi tega, da moremo v svet in nemščina je »nobel« in da naši otroci ne ostanejo neuki in zabiti! Kakšna predrzna žalitev našega jezika in državne šole! Da so otroci zabiti, je iskati drugih tehničnih vzrokov in vplivov, nego so slovenske šole.

Zelo značilni so pa še sledeči dogodki. Del komiteta se vrača od popisovanja. Pride kmetice — Slovenka s hčerko. »Ali bi Vi tudi radi nemško šolo?« — »No, ni treba, ako že ne gre drugače popolnoma, pa vseeno želim, da se jo priuči, čeravno ni neobhodno potrebna, pa vseeno se lahko zgodi, da jo bo rabila, ker pravijo, da bo vojska, in to prav kmalu, in Bog ve, če se ne bo potem spremenilo, pa bo potem spet vse nemško!«

Odkod to naziranje? Prav lahko je v zvezi s pismom, oddanim od neke osebe, na katerem se je glasil naslov: Gutenberg in Kärnten, derzeit in Jugoslavien. Ta nemška nadutost in omejenost in beganje ljudstva, ki se je v zadnjem času zelo pomirilo, pa presega že vse meje. Čemu je bilo treba novih hujškarij in rovarjenja? Ohraniti zadnje ostanke tlačiteljev in blati našo državo?

Kolikor smo zvedeli, je komisija soglasno dognala, da je za vpis v manjšinski razred upravičenih 8 otrok, glede 6 so bila mnenja deljena, ostali pa so bili kot Slovenci odklonjeni. — Ker je torej kvečjemu le 14 otrok in še ti bi se morali po starosti in šolskem obisku deliti, ustanovitev manjšinske šole po zakonu ni dopustna in zadeva ni več aktualna. Toliko v odgovor tistim, ki so napisali dolg in strupen, a skozi in skozi nestvaren članek v nekem nemškem inozemskem časopisu! — U. T.

Gelie

* Nova trafika. V Aškerčevi ulici je pred Lemaičev vilo postavilo Uduženje vojnih invalidov ličen paviljon, v katerem ima invalid trafiko. Tam se dnevno dobiva tudi »Jugoslovan«.

* Ukinitve električnega toka. Mestna elektrarna javlja, da bo elektrarna Fala raznih popravil v nedeljo 27. t. m. od 7. do 15. ukinila tok v mestu in okolici.

* Mestni kino predvaja danes zednjč dramo »Brezdno greda«. Nemi film, ki ga spremlja zvočna paratura. Cene globoko znižane.

* Kolesarska dirka za klubovo prvenstvo. Klub slovenskih kolesarjev priredi v nedeljo 27. t. m. dirko za klubovo prvenstvo na progi Celje—Konjice—Celje (50 km). Start in cilj pred trgovino Gams v Gaberju. Prvi trije zmagovalci prejmejo darila, ostali dirkači pa priznanice. Prijave so dovoljene samo članom kluba. Prijave sprejema do sobote do 20. ure gosp. Fajš, Celje, Frankopanova ulica 8. Prijavnina znaša 10 Din. Sestanek dirkačev bo v petek ob 20. v hotelu »Hubertus«.

* Jeziški akrobati tudi v Celju. Nocoj bodo znani domači akrobati priredili predstavo pred magistratom v Prešernovi ulici.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. Od 1. do 7. septembra je bilo stanje nalezljivih bolezni tole: legar v okolici 1; škrlatica v mestu 3; v okolici 1; ošpice oba bolnika v okolici ozdravela; davica v mestu 2; v okolici 2; šen v mestu, edini bolnik ozdravel.

* Borza dela v Celju išče 4 mizarje, 3 čevljarje, po 2 hlapca h konjem, hlapca h goveji živini, krojača, po 1 hlapca, kleparja, železolarja, slikarja, 2 kovaška in 2 mesarska ter po 1 kamnoseškega, mizarškega, krojaškega, fotografskega vajenca, 13 kmetskih dekel, 13 služkinj, 3 kuharice, 2 gostilniški kuharici, po 1 kmetsko varšuko, likarico, šiviljo, gostilniško kuharico, natakaričo, postrežnico ter šiviljsko vajenka.

* Občni zbor kluba koroških Slovencev bo v nedeljo 11. oktobra ob 10. v klubovi sobi hotela »Evrope«.

* Racija. V samostanu pri Sv. Jožefu že od nekdaj delijo siromašnim ljudem toplo kosilo in večerjo. V zadnjem času pa jih je vedno več prihajalo prositi kosila. So to povečini brezposelni delavci. Med njimi so se pa nahajali tudi sumljivi ljudje, ki so včasih celo razgrajali, kadar se je delil obed. V tork zvečer se je policija nenadoma pojavila pred samostanom in si ogledala prosilce. One, ki se z ničemer niso mogli legitimirati, so odvedli na stražnico. Tam so dognali, da je med njimi neki G. K., ki ga zasledujejo oblasti radi tatvin.

Škofja Loka

Pisarna škofjeloške elektrarne se je s tekočim tednom preselila v nove, moderno urejene prostore v Thalerjevi hiši v Nunki ulici. Na Spodnjem trgu se ne uraduje.

Novo brivnico dobimo v Škofji Loki. V ta namen se bo preuredil trgovski lokal pokojnega urarja Franceta Benedičiča na Mestnem trgu. Brivnico odpre g. Kojč. Tako bomo imeli v Loki tri brivske salone.

Sokolska tombola z izredno lepimi in bogatimi dobitki bo prihodnjo nedeljo v Škofji Loki. Vseh dobitkov je okoli 300.

Jz Dravske banovine

d Svojega službodajalec okradla. 15-letna Draga Polankova je ukradla svojemu službodajalcu Ignacu Andračiču, trgovcu v Kranju, več zlatnine in srebrnine in 170 Din gotovine in nato neznanokam pobegnila. Skupna škoda znaša 7620 Din. Za mladenko je uvedeno zasledovanje.

d Neimenovan dobitnik je podaril Ciril-Metodovi družbi 1000.— Din za Ivana Vrhovnika sklad. Iskrena hvala! 2159

d Iz Stare Gradiške pobegnil. Iz kaznilnice v Stari Gradiški je pobegnil pretekle dni 29-letni delavec Viktor Debevec iz Koroške Bele, srez Radovljica. Debevec je bil nedavno obsojen od okrožnega sodišča v Celju na dve leti prisilnega dela. Za Debevecem je oblast izdala tirnico. Nagrada za izsleditev znaša 100 Din.

d Sokolsko društvo Mokronog sporoča, da je tombola z lepimi dobitki, določena za 4. oktobra t. l., zaradi župnih tekem preložena na 11. oktobra t. l.

d Zanimive številke. V vsej Dravski banovini ima 27 osnovnih, 10 meščanskih in 3 srednje šole svoje radio aparate. 51 upravitelj osnovnih šol in 1 ravnatelj meščanske šole imajo svoje radio aparate. Med osnovnošolskim učiteljstvom je 238 radio amaterjev, med meščanskošolskim 17, a na srednjih šolah je 15 profesorjev radio amaterjev. Učencev, ki imajo priliko poslušati doma radio, je v osnovnih šolah 432, v meščanskih 148 in v srednjih šolah pa 69.

Ljubljana

* Jubilejni koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske bo 14. decembra v veliki Unionski dvorani. S tem koncertom proslavi pevski zbor Matičarjev 40-letnico svojega obstoja in dela. Ravnatelj Polič je sestavil dvoletni program, in sicer bo izvajal v prvem delu programa najboljše vokalne skladbe, kar jih je izšlo zadnjih 40 let, drugi del koncertnega programa pa bo posvečen sodobni zborovski literaturi. Prosim, da se ta datum upošteva.

* Akademikom! Zveza slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani javlja vsem akademikom in novincem, da bo za časa vpisovanja vodila pisarno v avli in pred kvesturo v drugem nadstropju, kjer bo dajala informacije glede vpisa na univerzo in pobirala članarino za ZSAU. Opozorjamo, da mora vsak akademik po sklepu zadnje skupščine ZSAU plačati članarino v znesku Din 4. Pripominjamo, da bodo le oni akademiki, ki so plačali članarino, uživali vse ugodnosti, ki jih nudi ZSAU v svojih odsekih. Vse te ugodnosti so razvidne iz razglasnih desk. — Odbor ZSAU.

* Povrnitev uvoznine poljskih pridelkov za neprodano blago. Po tarifni postavki št. 26 a) v občinski uvoznini mesta Ljubljane se plača na mitnici za poljske pridelke 0.05 Din za kg. Uvoznik prejme potrdilo o vplačilu v obliki kobile mestnega dohodarstvenega urada. Ako kmetovalec ni prodal vsega blaga na trgu, dobi pri odhodu iz mesta na mitnici proti predložitvi bolete povrnjeno razliko vplačila za tisto množino blaga, ki jo zopet pelje iz mesta domov. Na to je mestno tržno nadzorstvo velikokrat opozorilo kmetovalce, zlasti na trgu, kjer prodajajo na debelo krompir, repo, zelje in čebulo. Velika večina kmetov je o tem dobro poučena. Prosim, da tozadevno tudi druga županstva obvestijo svoje občane. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

* Prvi koncert letošnje sezone. V petek 25. t. m. bo prvi koncert letošnje sezone, nastopi znameniti svetovnoznani ruski kvartet Kedrov. Kvartet je prav te dni absolviriral 7 svojih koncertov v Sofiji z naravnost ogromnim uspehom.

* Na ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 1 se bo vršilo v nedeljo 27. septembra t. l. od 9. do 12. ure.

* Splošna obrtna-nadaljevalna šola za peke, slaščičarje, medicinarje, mesarje in vrtnarje v Ljubljani na Vrtači, Erjavčeva cesta št. 19, ima vpisovanje v nedeljo 27. septembra t. l. od 8. do 12. ure pritrilju. Vsa ostala pojasnila prejmejo učenci pri vpisovanju.

* Estetska ritmična kultura telesac. Ker je v petek, dne 25. t. m. v dvorani Delavske zbornice železniški kongres, se vrši večer Atene v soboto, dne 26. t. m. ob 20. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v pisarni Atene, Dunajska cesta št. 1a/II.

* Esperanto. Esperantski tečaj se bo pričel v tork 29. septembra ob 20. uri v St. Jakobski šoli. Tega dne se bo vršila brezplačna poskušna lekcija po »CE« metodi in se bodo zainteresirani vpisovali v tečaj. Z rednim poukom se bo pričelo v petek 2. oktobra v istem prostoru, poučevalo se bo po posebni metodi, ki jamči siguren uspeh. Potom »CE« metode se jezika najlažje in najhitreje nauči. Šolnina znaša za ves tečaj, ki bo trajal približno 4 mesece, 60 dinarjev, za dijake 40 dinarjev, plačljiva v dveh obrokih.

* Delavsko glasbeno društvo »Zarja« bo otvorilo tudi letos v začetku oktobra t. l. glasbeno šolo z mladinskim oddelkom. Starši, vpišite svoje otroke, ki imajo veselje do glasbe, do 28. t. m. v prostorih »Zarje«, Delavska zbornica, I. nadstropje, I. vhod, Miklošičeva c.

* Plinsko napeljavajo poлагajo na Dunajski cesti, od artiljerijske vojašnice proti Stadionu in dalje do stanovanjskih hiš bivše južne železnice. Ta del mesta proti severu se je v zadnjih letih tako razširil in se še razširja, da je poleg plina treba misliti tudi na nujno potrebno izvedbo kanalizacije.

* Regulacija Gradašice solidno napreduje. Od izliva v Ljubljano do novega Trnovskega mostu sta v strugi zgrajena že oba obrežna zidova. Zdej strugo v tem delu še čistijo ter pobirajo iz blata dolge lesene pilote, ki so jih bili prej postavili za oporo. Blizu prvega mostu, nekoliko od izliva navzgor, grade zdej na obeh straneh par metrov dolge stopnjice, ki bodo služile pericam v Trnovem. Tudi novi železobetonski most pred cerkvijo v Trnovem, ki ga grade mesto starega lesenega mostu, hitro napreduje. Obok mostu je že sezidan. Most bo znatno širši kakor je bil prejšnji, imel bo na obeh straneh tudi široke hodnike, ki smo jih pri starem mostu pogrešali. Most bo do Božiča popolnoma zgrajen in poraben za promet. Od mostu dalje proti Kolesarji izravnavajo številni delavci staro zanemarjeno strugo Gradišice ter jo ob straneh obkldajo s solidno kamenito škarpo. Zraven novega mostu na Mirju, ki je bil na mestu stare lesene brvi zgrajen že lansko leto, urejujejo zdej cesto, ki naj vodi čez novi most. S tovrstnimi avtomobili dovažajo iz mesta material s stavbišč in drugod ter ga sipljejo poleg mostu v jarek.

* Včerašnji tržni dan. Na trg je bilo pripekljanega zlasti mnogo sadja, največ grozdja iz Belokrajine, lepih jabolk in hrušk s Štajerskega, dovolj pa tudi domačih breskev in bosanskih sliv. Belokranjsko grozdje so prodajali po različnih cenah: »Mauago« po 6, črnino po 5, »Smarnico« pa celo po 3 Din kilogram. Smederevsko grozdje, ki ga je bilo pa prav malo na trgu, se je prodajalo po 4 Din kilogram. Jabolka so po 3—4 Din, hruške po 4, breskve 5—6 Din, bosanske slive po 4 in 5 Din za kilogram. Veliko se proda v Ljubljani zelene paprike in sicer se dobijo 4 paprike za 1 Din. Zenice iz bližnje in daljnje okolice so prinesle dovolj lepih gob, največ jurčkov in lisič, prvih po 3 Din merica, drugih po 1.50 liter. Brusnice so po 8 do 10 Din kilogram. — Zelenjave je na trgu pač največ, cene so stalne in zmerne. Salate, radiča, peteršiljka, korenja, — vsega tega in drugih povrtnih rastlin je dobilo za 1 Din celo pest. Paradizniki so po 3 Din kilogram, stročji fižol tudi po 1.25, zeljate glave po 80 par do 1 Din ena, kisl zelje po 3 Din, trnovsko po 4 Din, kisl repa po 3 Din kilogram. Kumar so prinesli največ iz okolice Škofje Loke, nudijo jih po 50 par do 2 Din ena. Okrog kletk s piščanci je bilo dovolj kupčije in živahnosti, tudi jajca se lahko dobe, dasi se je cena nekoliko dvignila. Komad stane 1 do 1.25 Din. Krompir in zeljate glave na debelo se prodaja na Sv. Petra nasipu, kjer pa je letos zaradi manjšega pridelka dovoz znatno manjši. Krompir se na debelo prodaja po 1 Din.

* Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

* Med delom padli in se poškodovali. 62-letni zidarSKI mojster Franc Kogovšek iz Plešivice pri Vrhniki je med delom pal s stave in si poškodoval levo ramo. — 18-letni delavec Luka Jurak, stanujoč v Aškerčevi ul. 1, je včeraj jutraj med vožnjo padel s tovornega avtomobila in zadobil težje poškodbe na desni nogi. — 37-letni delavec Božo Kandašič, stanujoč v Sp. Gamelnih 17, je v tamošnji livarni padel in si zlomil desno roko. — Mesarski pomočnik Ludvig Intihar iz Polhovega gradca se je v mesnici spodtaknil in si poškodoval levo nogo. — 64-letna žena upokojenega stražmojstra, Marija Dovganova, stanujoča v Postojnski ulici 14, je pred dnevi padla v Prešernovi ulici in si zlomila desno nogo. Ostala je v domači oskrbi, ker pa ji je noga postajala čedalje slabša, se je morala zateči v splošno bolnico.

* Karambol v Komenskega ulici. Elektromonter Franc Vončina je prijavil policiji, da ga je v Komenskega ulici pred hišo št. 8, ko se je peljal s kolesom proti Udmatu, podrl na tla osebni avtomobil, ki je privozil iz Komenskega ulice proti Vidovdanski cesti. Pri padcu je odletel s kolesom v 12letno dijakinjo I. državne gimnazije Ivano Srečnikovo, ki je stopila s hodnika na cesto in jo hotela prekorati, in to s tako silo, da je podrl Srečnikovo na tla. Tako Vončina kakor Srečnikova sta zadobila poškodbe po vsem životu, poleg tega pa imata Vončina na kolesu 60 Din škode, Srečnikova pa na obleki okoli 120 Din.

* Napad na pasante na Dunajski cesti. Štirje delavci so se o polnoči sprli na Dunajski cesti pred neko gostilno in se kmalu nato tudi začeli obmetavati s kamenjem. Nesreča je hotela, da je kamneje priletelo v skladiščnika v kurilnici državne železnice Ivana Čiheja in mu prizadejalo veliko rano na čelu. Rabijatni pretepači so napadli tudi mimoidočega mizarškega pomočnika Josipa Goljarja, stanujočega na Poljanskem nasipu 40, in kurjača Metoda Klobčiča iz Stožic. Policija je takoj po napadu aretirala dva napadalca in ju zaslislala, dočim sta ostala dva napadalca pobegnila.

* Natakarič je ukradel dežni plašč. Natakarič Ivanki Kvarovi je ukradel neznan tat iz lokala gostilne »Amerika« na Viču dežni plašč, vreden 400 Din. Plašč je svetlo rujave barve, še v dobrem stanju. Ker je bilo v gostilni precej različnih gostov, ne more oškodovanka nikogar sumiti tatvine.

Poslužujte se za oglašanje
»Jugoslovan«!

Maribor

m Kejžarjev večer. Dramatično društvo v Mariboru bo priredilo danes zvečer ob 20. uri v Narodnem domu častni večer v proslavo 60-letnice svojega ustanovitelja, častnega člana in predsednika g. Ivana Kejžarja, železniškega revidenta v pokouju. Poleg mnogih drugih narodnih društev bo sodelovalo tudi železničarsko glasbeno društvo »Drava«.

m Združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev, podružnica Maribor, poziva vse svoje članstvo, da se udeleži družabnega večera ob priliki proslave 60-letnice njenega častnega predsednika g. Ivana Kejžarja, katera bo danes v četrtek ob 20. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma.

m Premestitev. Pomočnik obmejnega komisarja g. Karel Suša je premeščen v Veliko Kikind in imenovan za obmejnega komisarja. Čestitamo!

m Na naslov monopolne uprave. Dolžnost zakupnikov glavnih trafik je, da imajo v zalogi zadostne količine vseh tobačnih vrst in cigaret. V Mariboru se pa v zadnjih mesecih čisto dogaja, da nekatere vrste zmanjkajo in jih po več dni ali tednov ni. Tako ni sedaj nikjer dobiti cigaret »Zeta« v zavojčkih. Prosimo monopolno upravo, da napravi v tem oziru že enkrat red!

m Prosvetni film o raku. Tukajšnja Zveza kulturnih društev bo predvajala danes v četrtek, dne 24. t. m. ob 19. uri, dne 25., 26. in 27. t. m. pa ob 14.30, 16.30 in ob 19. uri v kinu Apolo prosvetni film o raku. Pri današnji otvoritveni predstavi ob 19. uri bo predaval o tej nevarni bolezni primarij g. dr. Mirko Černič. Popoldanski predstavi 25. in 26. bosta namenjeni izrecno šolski mladini. Film je dalo na razpolago Društva za proučevanje in pobijanje raka v Beogradu. Kdor ve, da mori ta bolezen človeštvo bolj ko vse druge, si bo film gotovo ogledal.

m Kinematografi. Grajski kino predvaja film »Ljubica, sladko poj mi Lahko noč!«. — Kino Union pa opereto »Dijak prosjake«.

m Otvoritvena predstava v mariborskem gledališču bo v četrtek, 1. oktobra t. l. Vprizorila se bo Jonsonova komedija »Volpone« v režiji J. Koviča. Sledile bodo potem početkom oktobra sledeče premijere: Anzenbergerjeva »Slaba vest« v režiji Bratka Krefta kot gosta, Anetova zgodovinska drama »Mayerling« v režiji J. Koviča, Sherriffova vojna drama »Konec poti« v režiji Vl. Skrbniška ter Real-Fernerjeva kmečka veseliga »Trije vaški svetniki« v režiji J. Koviča. — Novi abonente se naj priglasijo še do sobote 26. t. m.

m Zasebni in avtonomni nameščenci! Na ustanovni občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščen v Mariboru, ki bo v soboto 26. septembra ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma, ponovno opozarjamo vse nameščenca. Na zborovanju bodo podali zanimiva poročila tudi funkcionarji Zveze društev privatnih nameščen v Ljubljani. Vsekakor pa nameščenca zelo zanimajo poročila o delovanju naših socialnih zavodov, tako Pokojniškim zavodu za nameščenca in Trgovskim bolnišnicam in podpornem društvu iz Ljubljane od predstavnikov teh zavodov. Da bo občni zbor res dostojna manifestacija stanovskega pokreta nameščen v, dokazuje veliko zanimanje, ki je med vsemi nameščenci za ta večer.

m Mešanje moke za kruh. Mestno načelstvo je zaznalo po nekem časopisu, da upotrebljavajo zaradi nastalih razmer nekateri peki za peko kruha mešanico črne pšenične, ržene in koruzne moke. Tozadevno se javnost in vsi pekovski mojstri opozarjajo na določbe pravilnika o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živili, s pozivom točnega izpolnjevanja. Čl. 82 predpisuje: Mešanje moke različnih žitaric in leguminoz je dovoljeno samo z natančnim opisom sestavnih delov in mer, v katerem se je mešalo. Čl. 87 določa: Ako se kruh ali pecivo pripravlja iz zmesi moke, tedaj je treba sestavne dele točno označiti. Primes riževe ali koruzne moke in slada je, ako je manjša nego 5%, dovoljena tudi brez označbe. Kazenska določila: Kdor se pregreši zoper določbe navedenih členov, se kaznuje po predpisih o nadzorstvu nad živili, oz. o notranji upravi.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst. m Kje bi se preskrbel s spiritom in kisom za vlaganje? Samo pri trdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9. 1492

m Iv. Heričgo, ml. Maribor, Koroška cesta 15. Izdeluje glinaste peči, štedilnike ter sprejema vsa in stroko spadajoča dela in popravila po najnižji ceni. 1810

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru preskrbi nameštitev v okolici Maribora 5 hlepcev, 3 pastirjem, 5 viničarskim družinam, 3 pristavnikom, poročenemu hlapcu in 5 poljskim delavcem; v Mariboru in drugod 3 tapetarjem, šoferju, sodarju, kovaču, železolarju, 3 mizarjem, fanta za skladišče, mehaniku, stavbenemu ključavničarju, 3 čevljarjem, 2 krojačema, mlinarju, 2 zidarjema, tekaču, delavcem, vajencem raznih strok, 10 kmečkim deklam, 2 kmečkim gospodinjam, 5 strojnim pletiljam, hišni, šivilji, natakariči, servirki, 3 hotelskim ali gostilničarskim kuharicam, 2 k orožnikom in financam, 2 varuškam, vzgojiteljici, 10 kuharicam, 23 služkinjam, 2 postrežnicama in raznim vajencem.

m Trg v sredo. Včerašnji mali trg je bil precej dobro založen, čutilo pa se je, da se mesec nagiba h koncu. Cene mesa in perutnine se niso spremenile, sadja in zelenjave so pa padle. Glavnata solata, zeljate glave in ohrovt so se prodajale po 0.50 do 2 Din, enako cvečica, paradizniki po 1.50 do 2 Din kg, kisl zelje po 3.50 Din, čebula po 3 do 5 Din, česen po 12 do 14 Din, jabolka 3 do 5 Din, hruške 2 do 6 Din, slive in češnje po 1 do 5 Din, grozdje po 2 do 5 Din, vse ostalo nespremenjeno. Sena je bil en sam voz; prodalo se je po 100 Din q.

m Mariborske mesne cene. V tork se je tu prodajalo prvovrstno volovsko meso po 12 do 14 Din kg, drugovrstno po 10 do 12 Din, meso bilov, krav in telic po 6 do 8 Din, prvovrstna teletina po 18 do 24 Din, drugovrstna po 8 do 12 Din, svinjina pa po 12 do 24 Din.

m 8 sejma za živino. Na sejmu za živino v turek je bilo 20 konjev, 18 bikov, 220 volov, 475 krav in 14 telet, skupaj 747 živali. Cene so bile sledeče: debeli voli kg žive teže 4 do 6'50 Din, poldebili 2'75 do 3'25 Din, plemenski 2'50 do 3 Din, klavni biki 3'50 do 5 Din, debele klavne krave 3'75 do 5'50 Din, plemenske 2'50 do 3 Din, za klobase 1'50 do 2'50 Din, mlada živina 4 do 6 Din, teleta pa 5 do 6 Din. Prodanih je bilo 463 glav, od teh 1 za izvoz v Avstrijo in 71 za izvoz v Italijo.

m Če šofira neizvešan šofer. V turek je ključavničarski pomočnik Maks Majhenič vozil s tovornim avtom material za cirkus »Fischer« k Magdalenskem parku. V Jadranski ulici je na železniškem prehodu zavozil z vso silo v železniško zatvornico in jo podrl.

m Padee z drevesa. Na Koroški cesti je padel večeraj popoldne z drevesa 11-letni ljudskošolski učenec Rudolf Petek. Na levi roki se je tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnico.

m Neroden kolesar. Mesarski vajenec Vincenc Bele iz Nove vasi je v turek podrl s kolesom pred kavarno »Orient« 67-letno služkinjo Antonijo Sosičovo, ko je ravno nesla mleko. Sosičeva se je potolkla po glavi in po hrbtu, razen teega pa se ji je razlilo tudi vse mleko.

m Vlom na Pobrežju. V noči na sredo so neznanzi skozi okno vlomili v gostilno Tončič na Pobrežju in odnesli vse cigarete »Sava« in »Zeta« ter 700 Din gotovine. Zanimivo je, da so boljše cigarete vrste pustili. Za vlomilci še ni sledu.

Pluj

p Rogozniški zločinci odposlani v Maribor. Danes zjutraj ob 8. uri bo tukajšnje okrožno sodišče eskortiralo v Maribor onih 5 ciganov, ki so jih po znanem spopadu aretirali orožniki v rogozniškem gozdu. V Mariboru bodo izročeni okrožnemu sodišču, ki bo vodilo tudi vso nadaljnjo preiskavo.

p Kaljenje nočnega miru. Dne 22. t. m. ob 1. uri so po ulicah razgrajali in kričali v pijanem stanju Zorko Bergine, dijak, Jožef Kostanjevič in Franc Henta, hlapca, vsi iz Ptuj, tako, da je morala intervenirati policija in napraviti red. Prijavljeni so oblasti radi motenja nočnega miru.

p Nočni napad. Alojz Bežko, trgovski pomočnik iz Rogoznice, je 21. t. m. ob 11. uri v ulici Vseh svetnikov napadel Henrika Per-a, trgovskega pomočnika iz Ptuj, ga hudo pretepel in mu pri tem zlomil tudi nocočnike. Posredovati je morala policija, ki je tudi ta slučaj prijavila oblastem.

p Griža. Pri Sv. Marku niže Ptuj se je pojavila griža. Dosedaj je na tej nevarni bolezni 1 oseba umrla, 6 oseb je pa v ptujski bolnišnici na izoliranem oddelku. Sanitetna oblast je ukrenila vse potrebno, da se bolezen ne razširi.

p Kolesarska nadloga. Po ptujskih pešpotih drvijo ob vsakem času kolesarji in ogrožajo pasante, čeprav je prepotovani kolesarjem razvidna iz nabitih tablic. Prizadeto občinstvo pričakuje, da se ti nedostatk po merodajnih faktorjih čimprej odpravijo, ker kolesarji postajajo vedno brezobzirnejši.

Slovenske Konjice

Tekma koseev. Tukajšnje Sokolsko društvo je priredilo preteklo nedeljo tekmo koseev, za katero je osobito med kmečkim ljudstvom vladalo veliko zanimanje. Pod vodstvom tukajšnjega sreskega ekonomu g. Nemca se je razvrstilo enajst krepkih kmečkih fantov na knezovem travniku pod Sv. Ano k tekmovalju. Po pozdravnem nagovoru br. staroste dr. Mejaka in ob prisotnosti večstoglavne množice občinstva so tekmovalci začeli s košnjo. Ocenjevalna komisija je priznala prvo nagrado Javorniku Antonu, nato pa so sledili Gorjane Ivan, Skorjane Ivan, Valant Jurij, Rebernak Jurij, Gorjane Ferdo, Stupan Franc, Blažič Franc, Klajderič Ivan, Jurgec Anton in Paskolo Jakob.

Zborovanje učiteljskega društva za srez Konjice bo v soboto 26. t. m. v dvorani Narodnega doma v Konjicah.

Parno žago v Ločah sta prevzela od g. Satterja tukajšnja lesna trgovca g. Hrastnik in g. Polak.

Volilni imeniki tukajšnje občine so spisani, in sicer je vpisanih v občini Konjice trg 362 volilcev, v občini Konjice okolica 484 volilcev. Občina Zreče pa jih šteje 360.

Novi telefonski naročniki. Telefonsko zvezo s tukajšnjim poštnim uradom dobi tukajšnja bolnica, kolodvorska postaja in mogoče tudi trgovski gremij. Razen tega si je nabavila tovarna usnja Laurich svojo avtomatsko postajo, ki jo bo vezala s kolodvorsko stano.

Avtotakso je prijavil tukajšnji urar g. Fike Josip.

Marenberg

Učiteljsko društvo za marenberški okraj ima svoj redni občni zbor v soboto 26. septembra t. l. ob 8. na Prevaljah v osnovni šoli. Ker je na dnevnem redu likvidacija našega učiteljskega društva in osnivanje novega skupno z mežiškim učiteljskim društvom, je dolžnost vsega članstva, da se obnega zbra gotovo udeležijo.

Slovenska Bistrica

Smrt kosi. Preminil je po daljši mučni bolezni 17. t. m. veterinarski poročnik Vinko Kosi v najlepših letih. Zapustil je ženo in tri še nedorastle otroke. Pogreb pokojnika je bil v soboto popoldne ob ogromni udeležbi meščanstva, pri katerem je bil silno priljubljen, in celotnega občinskega zbora. Zaostali naše sožalje; pokojnik naj v miru počiva!

Novo trgovino, enajsto v našem mestu, je otvoril 20. t. m. v hiši g. Vezjaka trgovec domačin Ernest Razboršek.

Pri kolodvoru smo dobili namesto dosedanje točilnice lepo urejeno restavracijo.

Trgatev se je pričela po naših vinogradih. Letina kaže letos prav obilen pridelek. Tudi sadja je v naši okolici v izobilju, toda precej je poškodovano po škodljivcih. Cene vsemu sadju so zelo nizke; grozdje od 1 do 3 Din kg, jabolka od 0'40 do 1 Din kg, breskve 2 Din kg. Slabše pa so letos obrodile slive, ki so kg po 1'50 do 3 Din.

Kočevje

Cene mesa so od srede 23. septembra pri nas sledeče: goveje meso prve vrste po 14 Din, druge vrste po 12 Din; svinjsko meso 18, 14 in 12 Din; telečje po 18 in 14 Din.

Obupen čin neozdravljivo bolnega družinskega očeta

Tragedija vojne žrtve, ki zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke

Celje, 23. septembra.

Danes zjutraj so kmetje, ki so nosili svoje blago na celjski trg, v Polulah blizu Kranjčeve gostilne opazili, da visi na ograji škarpe moško truplo. Obvestili so nemudoma orožnike. Truplo je bilo še toplo, iz česar so sklepali, da je moral neznanec izvršiti svoje dejanje pred kratkim. Orožniki so truplo sneli. V žepih samomorilca so našli samo neko legitimacijo, ki pravi, da je bil pokojni rezervni kapetan II. klase Mance Ivan, rojen 1. 1882 ter pristojen v Delnice. Na majhnem lističu je bilo s svinčnikom napisano, da ima ženo in tri nepreskrb-

ljene otroke v Zagrebu, da pa v zadnjem času ni več živel pri svoji rodbini. V smrt da gre radi neozdravljive srčne in živčne bolezni in radi težkih gmotnih razmer. Prosi, da bi ga pokopali brez verskega obreda. Truplo so prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča. O dogodku so se širile sprva po mestu neverjetne govorice, tako n. pr. da se je obesil vajenec nekega pekovskega mojstra. Take povsem neosnovane govorice lahko občutno škodujejo prizadetemu in se vsakogar sviri, razširjati take izmišljotine.

Aretacija roparskega morilca Štefana Faleža

Morilec posestnice Heričeve v Gačniku aretiran v Ormožu — Falež taj

Maribor, 23. septembra.

Kakor smo svoj čas obširno poročali, je bila v noči na 28. avgusta t. l. v Gačniku pri Jarenini v Slovenskih gorah umorjena in oropana 70-letna posestnica Julijana Heričeva. Umora je bil prvotno obdolžen njen oskrbnik 46-letni Viktor Bahman, ki je bil skupaj s svojo ženo priveden v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Preiskava pa je dognala njegovo nedvorno nedolžnost in zato so ju že po nekaj dneh spet izpustili ter proti njemu sploh ustavili postopanje.

Preiskali so prstne odtise, ki so jih našli na vratih omare, katero je morilec odprl in izropal, pa so dognali, da so ti prstni odtisi nedvomno identični s prstnimi odtisi starega zločinca Štefana Faleža, ki je doma iz Slivnice.

Štefan Falež je bil šele letos poleti izpuščen iz mariborske moške kazalnice, v kateri je predsedel 7 let zopora, ki mu jih je sodišče prisodilo, ker je umoril sestro umorjene Julijane

Heričeve. Prav tako so dognali, da se je Falež Štefan tiste dni zares klatil po okolici Št. Ilja in Jarenine. Dan po umoru, dne 28. avgusta, je prišel morilec v Špilje in se oglašil pri neki ženski, da bi se pri njej obril. Pri sebi je imel večjo množino jugoslovanskega denarja. Ko pa je prišel mimo neki avstrijski orožnik, je naglo pobegnil.

Oblasti so izdale za njim tirnico, a ta je ostala vse do večer brez uspeha. Večer pa so Faleža izsledili orožniki v Ormožu in ga aretirali. Nemudoma so ga privedli v Maribor. Pri zaslišanju je tako v Ormožu kakor tu odločno tajil, da bi bil on umoril in oropal posestnico Heričevo, vendar so dokazi tako jasni in neizpodbitni, da se ne bo mogel dolgo braniti in upirati.

Danes bodo morilca Štefana Faleža odpeljali pod dobrim varstvom v Št. Ilj in v Gačnik, da ga tam konfrontirajo z raznimi ljudmi, ki so ga še ne pred mesecem dni videli tam okrog.

Divji prašiči pustošijo kočevska polja

Uničujejo krompir in koruzo in delajo kmetom velike skrbi — Toli-ko te škodljive zverjadi na Kočevskem že dolgo ni bilo

Kočevje, 22. septembra.

Iz kočevskih vasi, zlasti iz bolj oddaljenih, dobivamo poročila o veliki škodi, ki jo povzroča kmetom na poljih divji prašiči.

Letos bo že itak slaba letina radi poletnih vremenskih prilik, pa so se še tako razširili divji prašiči, kakor nobeno drugo leto. Ponekod prihajajo čisto v bližino vasi, včasih v čredah in pustošijo zlasti po koruzi in krompirju.

Nevarnost divjih prašičev za pridelke na kraševih poljih je velika, čeprav jo mnogi podcenjujejo. V Trnovcu so n. pr. prašiči uničili

posestniku Siegmundu v eni noči velik del krompirjeve njive in skoro 1100 koruznih storžev, kar je za naše kmetijske razmere jako veliko. Iz Verdrenga poročajo, da prihajajo divji prašiči v čredah do vasi in vsevprek uničujejo. Slična so poročila in tožbe kmetov iz drugih krajev.

Lovski zakupniki in kmetje preganjajo nevarno zverjad, če ne bi se še bolj razširila. Vendar pa bi bilo treba organiziranih in dobro pripravljenih lovov na zverjad, če bi hoteli priti škodljivcem v ožem.

Litija

Pevski nastop. Pevsko društvo Trbovlje-Vode priredi svoj odgodevi pevski nastop v nedeljo 27. t. m. v Sokolskem domu s 16 novjšimi pesmimi.

Novo mesto

Stoletnica obnove novomeškega kapitlja bo prihodnji petek, proslava pa v nedeljo. Kapitelj je bil ustanovljen že leta 1493., v začetku prošlega stoletja pa po francoskih odpravljanih ter kasneje po Francu I. zopet dovoljen in pred sto leti zopet obnovljen.

Osebnost. Novomeščan sodnik dr. Viktor Brežnik je na svojo prošnjo premeščen iz Sombora v Novi Sad.

Šolska poliklinika je zopet odprta. Zdravniški pregled se vrši vsak turek. Sestra pomočnice Solske vesti. Začasno so premeščene iz Št. Petra pri Novem mestu učiteljice Vogrine Mira v Stopiče, Šerel Ana v Trebnje in Beljan Josipina v Valto vas, učitelj Lapa jne Anton pa v Doberni. V Št. Petru trenutno namreč še ni pouka, ker nova šola še ni dogotovljena.

Poštna vesti. Iz poštnege tečaja v Beogradu je premeščen v Novo mesto pripravnik Franc Bregant. Upokojena je poštna uradnica VI. skupine Albina Tavčarjeva, ki se je preselila na svoje posestvo v Št. Jernej pod Gorjanci.

Snež na Gorjancih je istotako hitro zginit, kot je prišel. Večeraj ga že ni bilo več videti, čeravno ga je v ponedeljek padlo in naneslo toliko, da so avtomobilisti le s težavo prebredli 571 m visoki gorski prelaz in z velikimi zamudami dosegli Novo mesto. Največ snega je padlo po črnošnjaških in semiških višinah.

Sokolski kino bo skoro dograjen in bo v kratkem odprt. Popolnoma prenovljen bo tudi Sokolski dom znotraj in zunaj, da bo zdaj lahko služil visokim svojim ciljem.

Na tukajšnji gimnaziji se je s ponedeljkom ukinila paralelka v sedmem razredu.

Nogo si je zlomil v kolenu tukajšnji stavbenik Valentin Vrhovnik. Na Malem Slatniku, kjer zida novo šolo, se je ognil nasproti prihajajočemu avtomobilu in zadel z motornim kolesom v občestni kamen.

Nevaren uzmovik je 23-letni cigan Jože Brajdič, ki je za svoje številne tovrstne grehe že ponovno sedel. Zadnje dni je spet olajšal posestnika Janeza Kafola v Rihnovcu za več obleke in perila ter drugih dobrot, ki pridejo ciganu vse prav. Okradeni Kafol ima škode nad dva tisoč dinarjev.

Obrotno-nadaljevalna šola v Novem mestu vpisuje stare in nove učence v nedeljo 27. t. m. dopoldne v svoji pisarni na deški osnovni šoli. Zapisniki naj prinese s seboj učno pogodbo. Vpisnina znaša tudi letos 50 Din. Redni pouk se prične za vse razrede v nedeljo 4. oktobra ob osmih zjutraj. To šolo so dolžni obiskovati vsi vajenci in vse vajenke iz Novega mesta, Zabe vasi, Gotne vasi, Regerče vasi, Šmihela, Drske, Broda, Irče vasi, Cegelnice, Bršljina in Ločne.

OKUSNA IN ZDRAVA

JE KOLINSKA KAVA!

5 mesecev zapora za smrtni karambel

Ljubljana, 23. septembra.

Danes se je pred sodnikom poedincem vršila razprava proti N. Gregorinu, ki se je lani v jeseni z motociklom zalezel v nekega kolesarja na Celovški cesti, pri čemer je bil kolesar močno ranjen in potolčen, mrtev pa je bil ob tisti priliki 28-letni šofer Ivan Mandl, ki se je peljal na motociklu na zadnjem sedelu za Gregorinom.

Nesreča se je zgodila blizu mitnice v Šiški. Gregorin in Mandl sta se peljala na motociklu s hitrostjo 50 kilometrov proti Šiški. Sij luči na motociklu je razsvetljeval cesto daleč naprej, ker je bila luč močna. Prav takrat se je proti Šiški peljal na kolesu tudi g. Meze, ki pa je bil brez luči. Meze sicer pravi, da je imel malo ročno baterijo, ki jo je držal v roki, druge priče pa trdijo, da luči ni imel. Tudi stražnik, ki je takoj prišel na lice mesta, je našel po cesti raztreseno vse mogoče, dozdevne luči pa ni našel. Meze je vozil po desni strani, tik pred motociklom. Druga priča pravi, da je vozil po levi strani, da je pa pred karambolom nenadoma zavozil tik pred motocikel. Sledil je strašen karambol.

Šofer Mandl je pri karambolu v loku padel čez spredaj sedečega Gregorina na cesto ter si tako pretresel možgane, da je kmalu izdihnil. Tudi kolesar Meze se je močno potolkel ter ga je rešilni avto odpeljal v bolnico. Gregorin je znan kot dober, previden vozač, ki pa zna samo hitro voziti; počasi sploh ne zna voziti, so povedale priče. Tisti dan sta se s pok. Mandlom veliko vozila okrog. Ze prej sta enkrat padla ter si je Mandl raztrgal suknjič. Tudi pila sta v večih gostilnah, toda vinjena ništa bila. Na usodno vožnjo je Gregorina silil Mandl sam, čeprav se je Gregorin branil, hoteč se vrniti domov v Gameljne. Ura je bila pol dvanajstih ponoči, Mandl je pa na vsak način še hotel h »Kmetu« v Šiško. Končno se je Gregorin udal, pri vožnji pa se je zgodila nesreča.

Gregorin je bil na današnji razpravi zaradi nedopustne hitrosti, s katero je po lastni malomarnosti zakrivil smrtno nesrečo, obsojen na 5 mesecev zopora, ki pa se odloži na 2 leti. Povrniti pa mora vdovi pokojnega Mandla 1016 Din za pogrebne stroške, kolesarju Mezetu pa za razbito kolo in raztrgano obleko 500 Din, za prestance bolečine pa 250 Din.

Radio

Ljubljana, četrtek, 24. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Plošče. 19.00 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.30 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.00 Internacionalni prenos iz Beograda. 21.40 Zbor I. beograjskega pevskega društva poje srbske cerkvene pesmi. 22.00 Prenos balne godbe iz Narodnega gledališča. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 24. septembra. 11.35 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Plošče. 17.00 Narodna glasba. 17.30 Radio orkester. 19.20 Francoska ura. 20.00 »Suton«, opera. 21.40 Cerkevni koncert. 23.15 Poročila.

Zagreb, četrtek, 24. septembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Balalajke. 18.30 Novice. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Novice in vreme. 22.40 Lahka glasba.

Praga, četrtek, 24. septembra. 12.30 Moravska Ostrava. 13.05 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 14.30 Bratislava. 17.10 Plošče. 18.05 Poljedelstvo. 19.05 Pesmi. 19.30 Moravska Ostrava. 20.00 Prenos iz Beograda. 22.15 Plošče.

Ljubljana, petek, 25. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Gdč. Vera Humek: Vegetarijanska prehrana. 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.30 Prenos iz Beograda: Vojilinski koncert g. Soukoly Istvan iz Budimpešte. 21.30 Pevski koncert g. Zlate Gjurgjevac-Gavella, solistke ljubljanske opere (prenos v Zagreb in Beograd). 22.15 Orgle solo, izvaja prof. Tome. 22.45 Vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 25. septembra. 12.45 Radio orkester. 13.30 Poročila. 15.00 Ljudsko-šolska ura. 16.00 Plošče. 17.00 Jugoslovanske pesmi. 17.30 Plošče. 18.00 Prenos iz kavarne. 19.30 O filmu. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Ljubljana. 22.30 Poročila. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, petek, 25. septembra. 13.30 Poročila. 17.00 Prenos iz kina. 18.30 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Beograd. 21.30 Ljubljana. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

Polom angleške veljave — problem svetovnega gospodarstva

Preklic zamenjave papirnatega funta za zlato s strani Angleške banke je dogodek, katerega dalekosežnosti se danes ne dajo niti z daleka preceniti. Od Napoleona dalje se je v Angliji samo v medvojni dobi dogodilo, da je Angleška banka ustavila zamenjavo papirja v zlato. Vsem 19. stoletju, za časa vseh raznih revolucij, za časa Krimskih vojn, v času francosko-nemške vojne je ostala angleška veljava nedotakljiva.

Danes je angleška veljava papirnata. Znatno pa še ogrožena po veliki pasivnosti angleške plačilne bilance. Vzrokov te pasivnosti je mnogo. Prvi pretresljaji so se pokazali na daljnem Vzhodu. Anglija je radi intenzivne politične in tudi gospodarske boljše propagande izgubila številna važna tržišča. Posamezni dominijoni so se vzporedno s političnim sproščanjem, tudi gospodarsko osamosvojili. Splošna svetovna gospodarska kriza je prizadela glavni opori angleškega gospodarstva — trgovinski mornarici smrtonosen udarec. Države so pričele z mrzlično naglico graditi lastne plovne parke. Posebno Severna Amerika je v tem pravcu strahovito napredovala. Prevoznine plovbe so se čedalje bolj sušile in plačilna bilanca je prestopila na pasivno stran. Kriza Srednje Evrope, posebno likvidnost nemških kratkoročnih posojil, vse to je večalo zadrege londonskega finančnega središča. Nastale so skrbi za vzdrževanje likvidnosti, to se pravi možnosti, kratkoročna najeta posojila, predvsem francoska, ameriška, nizozemska in švicarska na zahtevo vrniti. Druga nič manjša skrb se je pojavila v Avstraliji in Južni Ameriki, kjer je izostala obrestna in amortizacijska služba svojačasno izročitih posojil.

Te skrbi, ki so nastale za angleško likvidnost, so povzročile nezaupanje v mednarodnem finančnem svetu. Vsa kratkoročna posojila, ki so predstavljala ogromna dobroimetja, so se z mrzlično naglico pričela odlivati domov. V zadnjih tednih je morala Angleška banka odšteti inozemstvu za preko 54 milijard dinarjev zlata. To je bila finančna transakcija, ki je finančna zgodovina ne pozna.

Angleška vlada je zagotovila, da niso pri tem prizadeta posojila, vračljiva v francoskih frankih in ameriških dolarjih. Ta posojila znašajo približno 80 milijonov funtov. Za znesek, čeprav ogromen vsaj za naše pojme, ne predstavlja glavnih obveznosti.

Druga važnejša stran ustavitve zlatih izplačil Angleške banke pa bo zadela svetovno gospodarstvo. Ne samo angleška zunanja trgovina, ampak pretežen del svetovne trgovine je financiran s šterlinskimi krediti. Vrednost funta je trenutno precej problematična. To pa pomeni, da so temelji, na katerih je zgrajen svetovni izvoz in uvoz, občutno zrahljan. Udar, ki je zadal angleško veljavo, se mora nujno razširiti na vso svetovno produkcijo, zato bo treba misliti, da se ti temelji nujno zopet utrdijo.

Popoln polom angleške kreditne organizacije, ki je uživala svetovni sloves ponovno kaže, da vodilni emisijski zavodi svetovnih držav svoji veliki nalogi niso kos. Posebno velja to za ameriški emisijski zavod, ki razpolaga z nad 270 milijonov dinarjev zlata in tudi za francosko Narodno banko, ki ima v svojih tresorjih nad 135 milijard dinarjev zlata na razpolago. Če bi se del teh ogromnih neproduktivnih kapitalov mobiliziralo in stavilo na razpolago državam, ki se bore z vsemi izrastki svetovne gospodarske krize, bi bilo mnogo skrbi in nejasnosti evropskim narodom prihranjenih.

Evropske borze so zaprte, panika vlada med kapitalističnim svetom po vsej Evropi. Na teh emisijskih bankah leži problem rešitve iz te meglene situacije. Vse one ogromne količine zlata, s katerimi so natrpane kleti ameriške in francoske emisijske banke, morajo zopet na dan, morajo v službo svetovnega gospodarstva. Če se to ne zgodi, se zna angleški primer uveljaviti tudi v New Yorku in naposled tudi v Parizu. Če bodo ameriški finančni močniki to storili, je veliko vprašanje. Njihova dosežanja politika, ki sloni na skopuških principih

tezavriranja vsakega grama zlata, nam ne daje posebnih upov.

Razne denarne teorije o denarju, ki se tako pogosto pojavljajo med katederskimi narodnimi gospodarji, so se ponovno pokazale kot nevdržljive. Z raznimi utopijami o nacionalni in mednarodni inflaciji je praksa temeljito pomejala. Vsa ogromna razsežnost angleške in tudi francoske politične in s tem gospodarske sile temelji izključno na zlatih zalogah. Zato so brezplodne vse gospodarske konference in vsako teoretično iskanje novih izhodov, vsi moratoriji in slični ameriški izumi, ker vse to pomeni zgolj izgubo na času in poostreje situacije. Mobilizacija zaprtih kapitalov se mora izvršiti na vsej črti, da se odstranijo motnje plačilnih bilanc in da se končno zopet vpostavi neobhodno potrebno plačilno ravnovesje. To sredstvo je edino, ki bo na najhitrejši način ustavilo nezasišano kreditno krizo v vsem svetovnem gospodarstvu.

Gospodarske vesti

× Kmetijska razstava v Kranju. S pomočjo prispevka ministrstva za kmetijstvo v znesku 15.000 Din se priredi to jesen kmetijska razstava v Kranju. Razstava bo trajala tri dni, in to predvidoma dne 7., 8. in 9. novembra t. l. Vršila se bo v prostorih Ljudskega in Narodnega doma in v gimnazijski telovadnici ter bo obstojala iz poljedelskega in povrtninskega ter sadjarskega oddelka. Priključni pa se še mlečarski in planšarski ter šolski in propagandni oddelki. Razstavo organizira sreski kmetijski referent s pomočjo prireditvenega odbora, ki mu načeluje posestnik Joža Burgar iz Smednika. Namen razstave je, da pokaže vse vrste kmetijskih proizvodov v surovem in predelanim stanju, a tudi stroje, orodja in priprave domačega izvora, v kolikor se vse to nanaša na kranjski okraj, s ciljem, da se kmetijska produkcija vsestransko izboljša in ojači propaganda za napredek. Prireditvi želimo obilo uspeha!

× Izvoz vina v mesecu avgustu. V mesecu avgustu je bilo izvoženega iz Jugoslavije 43.428 l vina. Največ v Avstrijo, Nizozemsko, Belgijo in Nemčijo.

Borzna poročila

dne 23. septembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 23. septembra. Amsterdam 2283-72 do 2290-56, Bruselj 783-29—785-65, Curih 1103-25 do 1100-55, Dunaj 794-32—796-72, New York 5665-21—5682-21, Pariz 223-41—224-07, Praga 167-25—167-75, Trst 281-29—282-19.

Zagreb, 23. septembra. Amsterdam 2283-72 do 2290-56, Dunaj 794-32—796-72, Bruselj 783-29 do 785-65, Milan 281-29—282-19, New York kabel 56-7621—56-9321, New York ček 56-6521—56-8221, Pariz 223-41—224-07, Praga 167-25—167-75, Zürich 1103-25—1106-55.

Curih, 23. septembra. Beograd 9-04, Pariz 20-27, London 21-25, New York 514-50, Bruselj 71-25, Milan 25-50, Madrid 45, Amsterdam 207-50, Berlin 120, Dunaj 72-25, Stockholm 136-90, Oslo 136-75, Kopenhagen 136-75, Sofija 3-71, Praga 15-20, Varšava 57-30, Budimpešta 90-025.

Beograd, 23. septembra. Amsterdam 2283-72 do 2290-58, Dunaj 794-32—796-72, Bruselj 783-29 do 785-66, Curih 1105-25—1108-55, Milan 282-19 do 284-29, New York 5565-40—5682-21, Pariz 223-40—224-07, Praga 167-25—167-75.

Vrednostni papirji

Zagreb, 23. septembra. Dr. papirji: 7% inv. pos. 66 bl., voj. škoda ar. 280—285 (260 do 295), kasa 280—285 (280), dec. 285—295 (300), 4% agr. obv. 40 bl., 7% Bler 49-50—50-50 (50), 8% Bler 58—61 (60), 7% pos. hipot. 62 bl., 6% begl. 44—45 (44—45). — Banke: Poljed. 51 do 52-50, Prašedion 957-50—965, Union 147 do 150 (147), Kredit 121—126, Jugob. 67—68 (67), Obrtna 36 d., Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Srpska 188—189 (188), Zemaljska 111—114 (114). — Industrija: Šečarana Osijek

175—180 (180), Trboveljska 170—195-170, Slavonija 200 d., Vevče 110—118, Našička 680 bl., Guttman 105—110, Slaveks 20—25, Drava 192-50—200, Brod vagon 50 d., Isis 35 bl., Dubrovačka 300 bl., Jadran. 460—480, Oceanija 190 bl.,

Žitna tržišča

Novi Sad, 23. septembra 1931. Pšenica: gornjebačka 1% 80 kg 235 zaklj., sremska 78 kg 2% 215 z. — Koruza: srem, okol. Indijja 104 do 105. — Tendencija: neizpremenjena. Promet: skupno 62 vagonov.

Budimpešta, 23. septembra. Tendencija: komaj stalna, promet: sreden. Pšenica: dec. 10-42 do 10-80 (10-50—10-52), mare 11-75—12 (11-69 do 11-70). Rž: marc 11-62—11-90 (11-60—11-62). Koruza: maj 13-48—13-60 (13-60—13-62).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencija slaba, brez prometa.

Trgovski lokal

v Ljubljani išče večja tovarna čevljev v Sloveniji za prodajalno. — Ponudbe na upravo pod »Strogi centrum«.

2162

Vsled bolezni

oddam ženski šivalni stroj s polno garancijo 30 let. Dosedaj stroj še ni bil rabljen, plačala sem 500 Din na račun, za kar ne zahtevam povračila. — Daljše plačevanje mesečno samo 150 Din. Ponudbe in vprašanja na upravo lista pod »Ugodnost«.

2149

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCOLI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam. 324

Kdor

hoče elegantno oblečen biti, naj se zgleda pri

Gombocu

Maribor Aleksandrova cesta 24

Dobava službene obleke

Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada razpisuje dobavo blaga in podloge za 75 zimskih službenih oblek. Poleg tega razpisuje tudi izdelavo teh službenih oblek. Ponudbe z vzorci blaga je predložiti do včetega 30. septembra t. l. ravnateljstvu mestnega dohodarstvenega urada, kjer bodo na razpolago vse potrebne informacije — tako dobavni pogoji kakor vzorci blaga. 2161

Razpis stavbnih del

Stanovanjska in kreditna zadruga v Ljubljani prične z grajenjem stanovanjskih hiš zadrugnim članom. Povodom tega razpisuje oddajo gradbenih del prve stavbe:

1. Težaška in zidarska dela.
2. Tesarska dela.
3. Krovna dela.
4. Kleparska dela.
5. Mizarska dela.
6. Pečarska dela.
7. Steklarska dela.
8. Plesarska dela.
9. Slikarska dela.
10. Inštalacijo vodovoda.
11. Inštalacijo elektrike.

Pismene ponudbe je poslati na omenjeni naslov do prihodnje nedelje dopoldne.

Načrti in proračuni so interesantom na vpogled v petek, dne 25. septembra od 9. do 17. ure v Zg. Šiški 148 (Pri Logarju).

Mali oglasi

Šoferska šola

oblastveno koncesionirano

I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite. — Ljubljana, Dunajska cesta št. 31. — Prihodnji redni tečaj prične dne 1. oktobra. 2108

KONCESIONIRANA PRIKROJEVALNA ŠOLA ZA ŠIVILJE IN KROJAČE

Krojni vzorci se izdelujejo točno po journalu in meri. Pojasnila daje lastnik T. Kunc, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4/II 2084

Lahek zaslužek

se Vam nudi, če imate mnogo poznanstva. Z obiskovanjem Vaših mnogoštevilnih znancev in prijateljev, zaslužite lep denar. Mesečno tudi več kot 1.200 Din. Ponudbe pod »Agilen«, na upravo lista. 2127

Telefon 2059

Premog suha drva Pogotnik, Bohorčeva ulica 5

Prodajalce časopisa

iščemo za dnevno in večerno prodajo. Nudimo poleg tega še postranski zaslužek. Reflektiramo v prvi vrsti na železniške ali poštne upokojence. Zglasti se je v upravi Jugoslovana.

Stavbne

nasveto

daje tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg 25-I. 507

Prima grozdje Din 3-75, prima žlahtna jabolka Din 2-75 franko vsaka postaja Slovenije, razpošilja že od 15 kg dalje po povzetju. Prečna jabolka najceneje. — Postržin, Krško.

Trajno vodno ondulacijo izvršuje z najnovjšim aparatom z delovanjem toka 8 do 10 minut, ki ne peče. — Garancija podana. Cena solidna. Se najtopleje priporoča cenj. damam frizer CIRIL VAŠEL Ljubljana, Novi trg (Turjaški trg št. 2. 1762

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg.

Dne 24. t. m. prične poslovati v prostorih palače »Dunav«, Aleksandrova cesta 6

SPLOŠNO JUGOSLOVENSKO BANČNO DRUŠTVO

Podružnica Ljubljana

(Société générale de Banque Yougoslave S. A.)

(Succursale de Ljubljana)

Lastna sredstva: Din 127.500.000—

Lastna sredstva: Din 127.500.000—

Patronančni zavodi:

Banque Belge pour l'étranger, Bruxelles

Wiener Bank-Verein, Wien.

Basler Handelsbank, Basel.

Česka Union Banka, Praha.

Službene objave

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Preds. 916—5/31—2. 2660

Razglas.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Brajšo Stojana, odvetnika v Novem mestu, sodnim tolmačem za nemški in italijanski jezik pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani, dne 14. septembra 1931.

*

C 534/31.

2654

Oklic.

Tožeča stranka Kisbirtokosok Orszagos Földhitelezete, Budapest, je vložila proti toženi stranki Fartelj Stefanu, fotografu v Bokračih, radi 1189 Din 75 p k oprav. štev. C 534/31—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 20. oktobra 1931 ob enajstih pred tem sodiščem v izbi št. 23.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. dr. Pinter Nikolaj, odvetnik v Murski Soboti, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. II., dne 16. septembra 1931.

*

Cg Ia 798/31—2.

2658

Edikt.

Tožitelj ing. Jekovec Ciril, Buenos Aires, Calle Nueva York 3424, ki ga zastopa dr. Tuma Henrik, odvetnik v Ljubljani, je vložil proti toženi stranki Jakovičevi roj. Svobodovi Mariji, katere slednje bivališče je bilo nekje v Ljubljani, tožbo opr. štev. Cg Ia 798/31 radi ločitve zakona od mize in postelje.

Ker je toženka neznanega bivališča, se ji postavlja skrbnikom g. Rakovec Ivan, izvršilni uradnik v pok., Ljubljana, Ilirska ulica, ki jo bo zastopal na njene stroške in nevarnost, dokler se sama ne zgasi ali pošlje pooblaščenca.

Spravni poizkusi se določajo na dneve 5., 12., in 19. novembra 1931, vsakokrat ob poldevetih v sobi št. 124 podpisane sodišča.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. I.a, dne 18. septembra 1931.

*

E 270/31—7.

2652

Dražbeni oklic.

Dne 30. oktobra 1931, ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2, dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Stara-loka, vl. št. 382.

Cenilna vrednost: Din 20.598—; najmanjši ponudek: Din 13.732—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrisati sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Škofji Loki, odd. I., dne 21. septembra 1931.

Vpisi v zadrudni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

1023. Sedež: Rakek.

Dan vpisa: 4. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga na Rakeku, registrovana z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadrudna pogodba z dne 13. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Bombač Ivan, posestnik na Rakeku 56,
2. Matičič Franc, posestnik v Ivanjem selu št. 30,
3. Strle Ivan, posestnik na Uncu št. 35,
4. Mlakar Janko, posestnik na Rakeku 23,
5. Ule Anton, posestnik na Uncu št. 91.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadrudno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931. (Firm 686 — Zadr. X 73/1.)

*

1024. Sedež: Stari trg.

Dan vpisa: 31. julija 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Starem trgu, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadrudna pogodba z dne 12. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Vilar Ladislav, posestnik v Pudobu,
2. Skrbec Ivan, posestnik v Podcerkvi,
3. Turk Dominik, posestnik v Podgori,
4. Tomšič Alojzij, posestnik v Viševku,
5. Špeh Jakob, posestnik v Šmarati,

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadrudno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931. (Firm. 678 — Zadr. X 49/1.)

*

1025. Sedež: Sv. Ana pri Trziču.

Dan vpisa: 1. avgusta 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga pri Sv. Ani pri Trziču, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadrudna pogodba z dne 13. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Zupan Franc, posestnik pri Sv. Ani,
2. Meglič Jakob, posestnik pri Sv. Ani,
3. Ravnik Janez, delavec, pri Sv. Ani,
4. Košir Anton, posestnik pri Sv. Ani,
5. Kavčič Franc, posestnik pri Sv. Ani.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadrudno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931. (Firm. 676 — Zadr. X 58/1.)

*

1026. Sedež: Sv. Vid pri Planini.

Dan vpisa: 9. septembra 1931.

Besedilo: Pašniška in gozdna zadruga v Sv. Vidu pri Planini, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadrudna pogodba (statut) z dne 22. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojim opravnim deležem in pa s petkratnim zneskom istega.

Javni razglasi zadruge se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s pismenimi obvestili posameznih članov.

Načelstvo obstoja iz načelnika, podnačelnika in še nadaljnjih treh odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Lubej Ignac, posestnik in gostilničar v Podlogu št. 50, načelnik,
2. Kranjc Jože, pos. in mlinar v Podlogu št. 7, podnačelnik,
3. Špan Karl, posestnik v Podlogu št. 37,
4. Križnik Mihael, posestnik v Podlogu št. 29 in
5. Križnik Franc, pos. v Podlogu št. 55 kot odborniki.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Besedilo firme podpisujeta skupno dva člana načelstva.

V svrhu revizije v smislu zakona z dne 10. junija 1903. drž. zak. št. 133 pristopi zadruga kot članica k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Okrožno sodišče Celje, odd. I., dne 9. septembra 1931. Firm. 467 — Zadr. III. 34/2.

*

1027. Sedež: Trnische.

Dan vpisa: 3. septembra 1931.

Besedilo: Splošna kmetijska agrarna zadruga v Sv. Marjeti na Drav. polju, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Naloga zajednice je, da s skupnim in vzajemnim delom in prizadevanjem svojih članov olajša njih naseljevanje, da izboljša njih kulturno in ekonomsko stanje, posebno pa, da si prizadeva, kako bi se najpravičnejše, najhitreje, najlažje in najuspešneje izvedle naloge agrarne reforme in likvidirali imovinski odnosi ter obveze, ki so nastale med državo in člani z izvajanjem agrarne reforme.

Zadrudna pogodba (statut) z dne 30. avgusta 1931.

Opravični delež znaša 10 Din in se mora plačati takoj ob pristopu.

Vsak zadružnik jamči s svojim opravnim deležem in pa še z njega petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo z enkratnim oklicem pred cerkvijo, po potrebi pa tudi s pismenimi obvestili posameznih članov.

Načelstvo obstoja iz 5 zadružnikov, člani načelstva so:

1. Šimek Anton, posestnik v Trnčah št. 35, načelnik;
2. Lešnik Franc, najemnik v Prepoljah št. 4, podnačelnik;
3. Marčič Anton, posestnik v Sv. Marjeti št. 62/68,
4. Šimek Franc, najemnik v Sv. Marjeti na Dr. polju št. 19,
5. Paulin Franc, posestnik v Trnčah št. 3.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo, katero podpisuje za zadrugo na ta način, da se podpiseta pod zadrudno tvrdko dva člana načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 3. septembra 1931. (Firm. 790/31 — Zadr. 19/1)

*

1028. Sedež: Unec.

Dan vpisa: 1. avgusta 1931.

Besedilo: Prva pašniška in gozdna zadruga na Uncu, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Namen zadruge je:

1. Združevati kmete v pravno osebo, kateri naj bodo kot agrarnemu subjektu dodeljeni od veleposestnikov na podlagi zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 ekspropriirani pašniki in gozdovi;

2. upravljati dodeljene pašnike in gozdove v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. junija 1931. t. j. preskrbovati svoje člane s potrebno pašnjo, potrebnim kurivom, potrebnim gradbenim lesom, lesom za hišno industrijo in obrt, s potrebno steljo itd. in voditi na teh zemljiščih gospodarstvo sploh;

3. skrbeti za izboljšanje dodeljenih pašnikov in gozdov, oskrbovati te pašnike s pitno vodo, z vodo za namakanje, s hlevi itd.

4. preskrbovati članom krmila, umetna gnojila, orodje in sploh vse, kar pospešuje travništvo, živinorejo in gozdarstvo;

5. prirejati za svoje člane strokovna predavanja, zborovanje, razstave, tečaje in izkoriščati vsa druga sredstva za povzdigo strokovne izobrazbe članstva.

Zadrudna pogodba z dne 19. julija 1931.

Vsak zadružnik jamči s svojimi opravnimi deleži in pa z njih petkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem oklicu pred cerkvijo, po potrebi tudi s pismenimi obvestili.

Načelstvo obstoja iz načelnika, podnačelnika in 3 odbornikov.

Člani načelstva so:

1. Puntar Ivan, posestnik na Uncu št. 47,
2. Modic Ivan, posestnik v Ivanjem selu št. 18,
3. Urbas Andrej, posestnik v Ivanjem selu št. 2,
4. Svet Anton, posestnik na Uncu št. 79,
5. Jernejčič Matevž, posestnik v Slivcah št. 2.

Zadrugo zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo na ta način, da se podpiseta dva člana načelstva pod zadrudno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 25. julija 1931. (Firm 689 — Zadr. X 64/1.)

Konkurzni razglasi

Sa 29/31—1. 2656

Poravnavni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dr. Zabeo Alfonza, graščaka v Fali pri Mariboru.

Poravnavni sodnik dr. Kovča Franc, sodnik okrožnega sodišča v Mariboru; poravnavni upravitelj dr. Fornazarič Slavko, odvetnik v Mariboru.

Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču, soba št. 84 dne 23. novembra 1931 ob devetih.

Rok za oglasitev do 18. novembra 1931 pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 19. septembra 1931.

Razne objave

Vabilo

na VIII. redni občni zbor
HIPOTEKARNE BANKE JUGOSLOVAN-
SKIH HRANILNIC V LJUBLJANI

ki se vrši

dne 9. oktobra 1931. ob šestnajstih v posvetovalnici Sindikata lokalnih železnic v Ljubljani, Gradišče št. 7

s sledečim

dnevni redom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo o poslovanju banke v dobi od zadnjega občnega zbora do 31. decembra 1930.
3. Predložitev zaključnih računov za poslovna leta 1927., 1928., 1929. in 1930.
4. Poročila nadzorstva.
5. Odobritev bilance in računa izgube in dobička za zgoraj navedena poslovna leta.
6. Volitev upravnega sveta.
7. Volitev nadzorstvenega sveta.
8. Slučajnosti.

NB. Na občnem zboru ima po pet delnic en glas.

Občnega zbora se smejo udeležiti le tisti delničarji, ki vsaj tri dni pred občnim zborom položijo svoje delnice pri blagajni banke.

Upravni svet.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Eno uro pozneje je Robert sedel na vrhu svojega stolpa in razmišljal. Res čudna so pota narave, a skoraj še bolj čudna so se mu zdela pota njegove usode. Sedaj ga ni zanimalo nič več na Marsu: vse je nekako izginilo v preteklosti: njegovi prvi dnevi in boji, majhni Marsovcu na severni poluti, pošasti in vampirji, in le eno ga je mučilo, polet nazaj domov. Ali se mu bo posrečil? Starec mu je to prorokoval in zato Robert ni dvomil v uspeh svojega podjetja. Toda kaj bi bilo najbolje, da ponese seboj na zemljo? Računal je na nekaj dni potovanja in sklenil je, da vzame seboj nekaj zvočnih filmov, mnogo tehničnih knjig in fotografskih posnetkov, katerih je bila polna posebna soba v knjižnici in morda tudi kakšne živali.

— Kaj če bi vzal seboj par vampirjev, mu je šinilo v glavo, samca in samico? Misel se mu je zdela blazna, toda zakaj ne bi, ako bi bilo prostora v letalu, prinesel na zemljo tudi nekaj senzacionalnega za svojega ljubega sodruga, naravoslovca Pinta. In kaj naj bi prinesel svoji zaročenki? Dolgo je razmišljal, potem pa je sklenil, da vzame seboj velik kos zlata z gore, kjer je bil dan po

svoji rešitvi iz jame vampirjev našel cele skladowe te dragocene kovine.

Oba Marsova meseca sta vzšla iz morja in obsevala čudni svet okoli njega, on se je pa oziral proti zapadu, kjer se je moral čez nekaj mesecev pokazati zelenkasto-modri planet — Zemlja. Nezanimivo se je naenkrat zdelo Robertu vse okoli njega in občutil je silno domotožje. Spomnil se je zaporedoma raznih svojih dragih in prijateljev, od brata Pavla in zaročenke miss Alberte, pa do Trinavata in čudnega življenja, ki ga je imel v Selambrunksem samostanu. Dolge ure je tako sedel na stolpu, dokler ni začutil, da je zaspan. Nato je šel v spalnico in kmalu zasanjal. Zdelo se mu je, da stoji starec poleg njegove postelje in se poslavlja od njega. Dejal je, da gre spat, da se veseli na to svoje večno spanje, ki je konec njegovega predolgega življenja. Te besede so na Roberta vplivale kot mora. Hotel je starcu še nekaj dejati, ga še razno vprašati radi poleta na zemljo, toda njegova postava se je razblinila v nič. Nemirno se je Robert v spanju premetaval po svoji postelji.

Ko se je zbudil, je bil že beli dan in solnce je presevalo skozi mlečno stekleno zidovje njegove spalnice. Robert se je spomnil svojih sanj in neprijetno mu je bilo. Po kopeli je naglo zajuterkoval in sedel v letalo. Dvignil se je le malo, nato pa je odhitel naravnost proti drugemu stolpu in se spustil na njegovo gornjo ploščad. Odhitel je po stopnicah navzdol in potrkal na vrata jedilnice. Odgovora ni dobil. Potrkal je ponovno in nato vstopil.

Pogled, ki se mu je nujil, ga je globoko pretresel: starec je še vedno sedel v svojem visokem naslonjaču. Glava mu je bila omahnila na stran in ni se ganil. Oči je imel zaprte.

Robert je skočil k njemu in ga prijel za roko. Bila je trda in hladna kot kamen: umrl je zadnji svojega rodu. Z Adamatom iz rodu Tamadatov je izmrl rod visoko kultiviranih ljudi našega osolnčja. Moral je priti sin drugega planeta, da mu je opravil zadnji ljubezenski posel. Robert najprvo ni vedel, kje naj ga pokoplje, potem si je pa dejal, da bo najlepše in najdostojnejše, ako najde svoje zadnje počivališče na vrhu najvišje gore.

Pripravil je vse za dostojen pokop. Odnasel je starca na njegovo posteljo v spalnico in nato je šel na delo. Vzel je seboj iz orodjarne tesarsko in mizarsko orodje, se peljal z elektromobilom do bližnjega gozda in po celodnevem delu je imel rakev gotovo. Napravil je tudi majhen lesen križ, ki ga je stisnil mrtvecu v roke. Hitro je bil minil ta dan v delu za pokop in noč je prehitela Roberta. Ker je bila marsovska noč predolga, da bi po stari navadi prebedel pri mrtvecu, se je odpeljal nazaj v svoj stolp. Bil je tudi silno truden. Kljub temu ni mogel zaspati. Ni bil praznoveren in daleč je bil od mrtveca, ali vendar je imel silno mučne občutke. Zdelo se mu je, kot bi mu bil umrl nekdo, ki mu je bil zelo blizu. Slednjič ga je pa le premagal spanec. Ko se je zbudil, je bilo še temno in nestrpnost je čakal, da se napravi dan.

Nova mladina — nova moralala

Na svetu se vse vedno menjava, pravijo ljudje, in tudi nazori o življenju, ki jih ima vsakokratna mladina, se menjavajo.

O mišljenju najnovejše, torej »najmodernejšee« mladine piše neki nemški pisatelj:

»Dandanes velja za »moderno«, da govorimo o nemoralu, ki je zajela ves svet; jaz pa sem mnenja, da so tisti, ki zmagujejo z glavo nad »krepostjo« današnje mladine, nekoliko zaostali. Pred nekaj leti so bili mladi ljudje brez dvoma v svojih navadah in v svojih besedah precej razposajeni, kar je izzivalo opravičen odpor in upravičeno kritiko. Mladi možje in mlade žene so govorili brez sramu o najbolj kočljivih stvarih, tako da je moral vsak, kdor je tako govorjenje poslušal, začutiti, da je starokopitnež.

Dandanes pa opazuješ lahko že povsod ravno nasproten pojav. V Ameriki posebno veje nov duh med najnovejšo mladino in ta mladina ostro obsoja in graja vedenje in govorjenje mladine od včeraj. Na vsak korak lahko opazuješ, kako se vračajo zlasti ženske nazaj k »stari« morali, ki ostro obsoja vse, kar je nedostojnega, tako da se človeku zdi, da živi zopet v dobi in v nazorih, ki so veljali v dobi naših očetov.

Tako je zunaj, v svetu — pri nas pa kakšne »nedostojnosti« še nikdar ni bilo, ne pri starini in še manj pri naši mladini...

Lakota v Berlinu

Nemški časopisi poročajo: Pred stražnika, ki stoji na straži pred poslopjem policijskega ravnateljstva, stopi mož. Mož se ves trese. Mož javi: »Gospod, ravnokar sem razbil dve šipi na tem-le posloppu — prosim vas, da me zaprete. Jaz sem strahovito lačen — že nekaj dni nisem nič jedel. Upam, da bom v zaporu dobil vsaj nekaj tople juhe!« — Drug slušaj: »V severnem delu mesta je pobral mlajši človek na cesti kamen in razbil z njim neko izložbeno okno. Ostal je nato mirno na svojem mestu, da so ga ljudje prišli in izročili stražniku. Mož je bil bos in tako slab, da se je komaj še držal na nogah. Okno je razbil, da dobi kaj jesti, vsaj nekaj malega...«

Na morju plavajoče fabrike

Že v 10. stoletju so se vozili drzni norveški ribiči na lov na kite v malih čolnih. Umorjene kite so potem prepeljavali v plitvo vodo k obrežju in tam so jih razsekovali, da so dobili meso in mast za hrano, olje pa za razsvetljavo; velik del neporabnega trupa so pa pometali nazaj v morje.

Tekom zadnjih let pa je neprestan lov na kite te živali odrival vedno bolj daleč na odprto morje in zato so morali graditi vedno večje lačje za lov na kite, ki so lahko tudi nalovljene kite prepeljavale na obrežje. Kolikor večje pa so postajale razdalje med obrežjem in med lovišči na kite, toliko bolj se je uveljavljala misel na gradnjo tako velikih ladij, da bi lahko že na njih kite predelavali. Tako so nastale prve »fabrike na ladjah«. Na lov na kite se odpravi danes navadno po šest »lovskih« ladij in »ladja-matic«; na tej predelavajo vjete živali. Take brodarje spremlja navadno še transportna ladja, ki vozi predelano blago na obrežje, tako da imajo na ladji-matici vedno dovolj prostora.

Predelava kitov se je v najnovejšem času znatno izpopolnila, tako da se izrabijo skoro vsi deli ogromnega kitovega trupa. Meso dandanes pač ne uživajo več, pač pa dobivajo iz njega »ribje olje« (čeprav kit ni riba, ampak sesalec), ostanek pa predelajo v »ribjo moko« in v umetni gnoj. Celo kosti razžagajo, olje odvzamejo, ostanek pa zmeljejo. V črevesu in v sečnem mehurju nekaterih kitov pa se nahaja »ambra«, ki jo lepotičarji zelo drago plačujejo — po 100.000 dinarjev za kilogram! So kiti, ki dajo do 7 kg dišečee »ambree« in če vlove tako žival, so lovci silno veseli.

Vsak kit da povprečno po 12—15 tisoč litrov »ribjega olja«. Leta 1924, so vlovili na obrežju južno-zapadne Afrike kito, ki je dal 61.000 li-

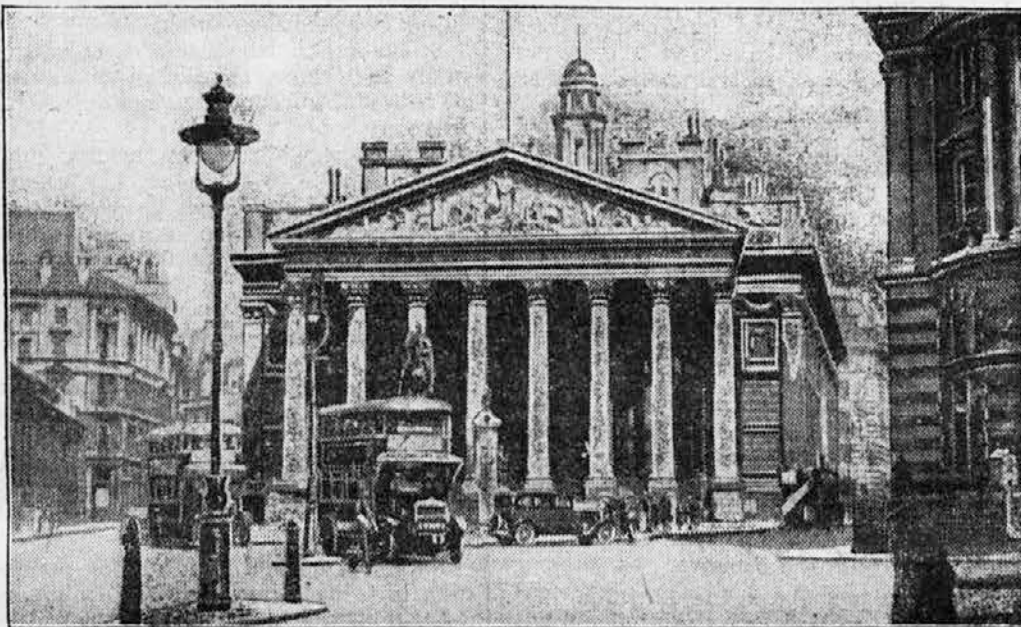
trov čistega olja. Olje rabijo predvsem izdelovalci umetnega masla (»margarin«-a) in pa fabrikantje mila. Posušeno meso zmeljejo, kakor rečeno, v »ribjo moko«; moke da en kit povprečno do 4000 kg, ostanek pa se porabi za umetni gnoj. Kitove »zobe«, ki jih ima na vsaki strani okoli 600 in ki so dolgi do 5 metrov,

pa predelavajo v prosorno »ribjo kost« — do 150 kg — kar vrže zopet lepih 70.000 Din.

Eno največjih ladij za lov na kite ima danes Norveška. To je ladja »Kosmos«, ki je dolga 183 m in 25 m široka, nosi pa 32.000 ton.

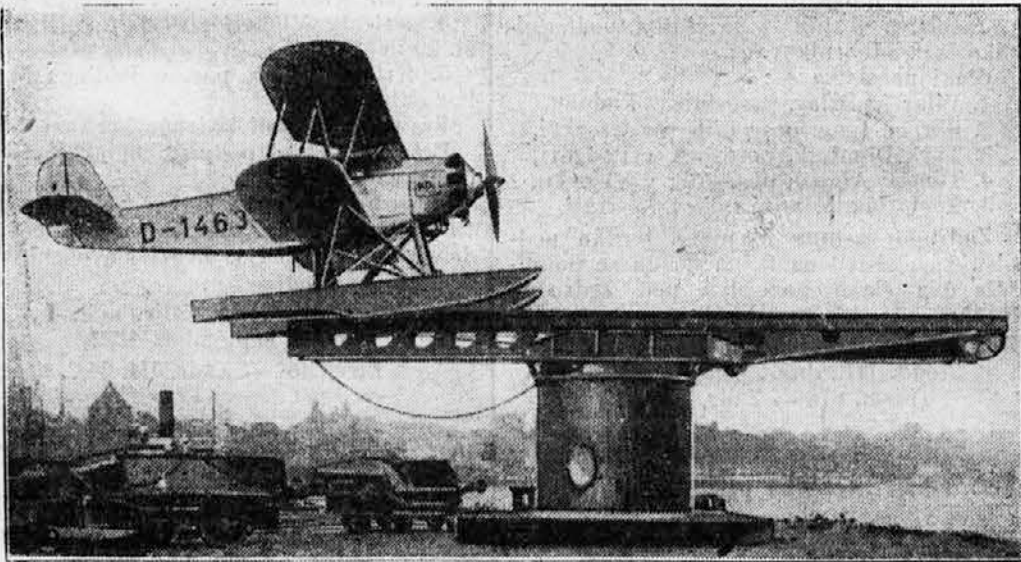
Zopet druge vrste »fabrike na ladjah« so tiste, kjer pridobivajo iz morske vode brom

(brom je zdravilo). V vsakih 1000 delih morske vode se nahaja 1 del broma. Na tej ladji imajo priprave za predelavo 27 kubičnih metrov morske vode na minuto. Pridobivajo pa na dan po 45.000 kg broma. Stroški za pridobitev 1 kg broma pa znašajo komaj 20 Din.

Borza v Londonu

V zvezi s težko finančno krizo, ki sedaj pretresa Anglijo, je vlada odredila, naj ostane borza nekaj časa zaprta.

Naprava za odbijanje letal v Kielu

V nemškem pristanišču Kiel so postavili novo napravo za odbijanje letal (katapult). Naprava je popolnoma novega sistema.

Hud potres na Grškem

Na otoku Evbeji so čutili te dni hud potres. Potres je porušil nad 60 hiš, več sto hiš pa je poškodovanih.

Prihod novega francoskega poslanika v Berlin

Novi francoski poslanik v Berlinu g. François Poncet je prispel v ponedeljek v Berlin, kjer je takoj prevzel svoje posle. Na sliki vidimo poslanika na levi strani.

Strahovit zločin

V mestu Görlitz v Nemčiji je policija odkrila v nedeljo strahovit zločin: 18-letni mlinarjev sin Klein je v Troitschendorfu umoril najprej svojo mater in sestro, nato pa je še zabil svojega 9-letnega brata.

Fant, ki je bil znan kot velik surovež, se je v ponedeljek zvečer s svojo materjo hudo spril; očeta pa ni bilo doma, ker je odšel z doma po svojih opravkih. Sin je kahal svojo jezo celo noč, v terek zjutraj pa se je lotil svoje matere, ki je še ležala, s težkim kladivom. Mati je imela še toliko moči, da je skočila s postelje in fantlinu izbila kladivo iz rok, toda surovež je zgrabil sekuro in materi s sekuro razbil glavo. Ta strahoviti prizor sta gledala devetletna deklica — sestra — in ravno toliko stari bratec (bila sta dvojčka). Dekletce je pobegnilo pred zverino v podstrežje, starejši brat pa je mlajšega svojega brata zgrabil in ga zvelkel v klet, kjer mu je z dolgim kuhinjskim nožem prebodel srce, potem mu je pa še s sekuro razbil glavo. Ko je končal to svoje zverinstvo, je odšel gledat v podstrežje, kje je sestra. Zgrabil je dekletce za vrat in jo zadavil. Ko pa je opazil v otroku še nekaj znakov življenja, je tudi sestrico vso razmesaril s sekuro.

Ko so zločin odkrili, je bil fant neverjetno zakrknjen. Tudi takoj po zločinu ni kazal niti najmanjše razburjenosti, ampak je čisto mirno popival celo noč v neki gostilni, kakor da se ni zgodilo nič. Zakaj je pa umoril mater, brata in sestro, o tem noče povedati prav nič.

Neprijetna zadeva

»Prager Tagblatt« poroča: Gospod X. iz Berlina je odšel na dopust. Na dopustu se je prav imenitno zabaval in kratkočasil v veseli ženski družbi. Ko se je pa vračal sam domov, se je zopet prav veselil, da bo kmalu videl svojo pravo ženo in otroka. Silno debelo pa je gledal, ko je videl, da je stražnik prijel njegovo ženo, ki ga je prišla čakati na kolodvor. Ženska namreč, s katero se je zabaval med dopustom, je bila znana zločinka; ker pa jo je on vpisal v hotelsko knjigo kot svojo »ženo« iz Berlina... okraj... ulica itd., je policija odredila, naj zapro »ženo« — in res je stražnik prijel njegovo pravo ženo...